

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.

Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa Nr. 19. — Listy należy frankować. — Reklamacye otwarte wolne od opłaty.

Przenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.

Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy prenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ewentualnie zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 centów kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonsów; we Francji w Paryżu wyłącznie agencya p. A d a m a, Carrefour de la Croix Rouge 2.

CZEŚĆ URZĘDOWA

C. k. Ministerstwo handlu i król. węgierskie Ministerstwo dla rolnictwa, przemysłu i handlu udzieliły Herszowi Goldhammerowi fabrykantowi z Drohobycza wyłączny przywilej na szczególny sposób wydobywania ozokerytu i innych substancyj węglorodowych z gliny i kamieni wyrzucanych przy wydobywaniu i przerabianiu tej materii na przeciąg jednego roku, począwszy od 8 grudnia 1878 r. Opisanie przywileju, o którego zachowanie w tajemnicy uprasza, znajduje się w Archiwum przywilejów w Wiedniu.

W Husiatynie rossyjskim sprawdzono d. 14 stycznia r. b. wybuch księgosuzu między stadem wołów w ilości 100 sztuk także przypędzonym. Z tego powodu zarządzone wedle postanowienia § 4 i 27 ustawy z dnia 29 czerwca r. 1868, 22-5 kilometr okrag zarazy, do którego wcielono następujące miejscowości powiatu husiatyńskiego: Husiatyn, Olchowczyk, Trybuchowce, Liczkowce, Samoluskowce, Horodnica, Senkowce i Wójewodyńce, Rakowkat, Postolówka, Myszkowce, Celejów, Uwisia, Nizborg nowy, Nizborg stary, Krogulec, Wasylkowce, Czabarówka, Korybince, Kotówka, Tełkówka, Hadynkowce, Żabince, Probużna, Hrynkowce, Tustienkie, Czarnokocice małe, Czarnokocice wielkie, Czarnokocicka wola, Bossyuy, Siewierzyńce, Kociubinczyki, Zielona, Szydłowiec, Sidorów, Krzyweńkie, Wasylków i Suchodół — i wzbroniono odbywania targów na bydło rogate w Probużnie i Husiatynie. Równocześnie zamknięto zakład kontumacyjny w Husiatynie.

Z e. k. Namiestnictwa
We Lwowie dnia 16 stycznia 1879.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 21 stycznia.

Przesilenie włoskie pozostaje w zawieszeniu mimo powołania nowego

gabinetu. Stanowczo rozstrzygnięto dopiero w najbliższym okresie parlamentarnym, gdy frakcyje ugrupują się i zajmą stałe stanowiska wobec Depretisa. Podczas feryj parlamentarnych wybitni posłowie a między nimi i poprzedni minister-prezydent Cairoli pracowali nad ugrupowaniem frakcyj ale nie z takim skutkiem, żeby już teraz sytuację uważać można za zupełnie wyjaśnioną. To tylko pewnem jest, że w usposobieniu kraju spodziewać się daje pewien zwrot ku umiarkowaniu. Zamach Passanantego obalił gabinet ale nie zmienił w pierwszej chwili całego kierunku polityki, bo nie zyczył sobie tego sam król Humbert. Opinia kraju jednak bynajmniej nie zapominała o tym zamachu i jego znaczeniu, lecz owszem wysoko stawia jego doniosłość polityczną i trwa w zdaniu, że sama zmiana gabinetu bez równoczesnego zwrotu w całej polityce nie usuwa niebezpieczeństw grożących.

Objawem umiarkowanej refleksji w opinii jest fakt, że w Wenecyi bez żadnego szemrania przyjęto wydany przez ministerstwo zakaz wywieszenia sztandaru *Italia irredenta* na pogrzebie zmarłego tam niedawno Trysteńczyka. Drobnym to faktem na pozór, ale znaczenie jego inaczej się przedstawi, jeżeli zważymy, że właśnie tam, gdzie dziś schować musiano i schowano bez oporu sztandar Italii nieoswobodzonej, powstała przed siedmiu miesiącami owa głośna agitacya, skierowana przeciw Austrii. Wszakże w Wenecyi odezwała się po raz pierwszy *Italia irredenta* 29 czerwca 1878 r. z powodu wstrzymania wywieżeń Trysteńczyków a ztamtąd wydane hasło demonstracyi szybko dotarło do wszystkich większych miast włoskich. Wtedy nawet tak popularny Cairoli nie byłby

się odważył wystąpić przeciw sztandarom *Italia irredenta* i nie wystąpił rzeczywiście, chociaż nagliły go do tego wszelkie powody polityczne. Depretis ani w części nie jest tak popularny jak Cairoli a mimo to zdobył się na krok energiczny, bo nawet w głównym ognisku zesłorocznych demonstracyj mógł już dziś liczyć na odmienne usposobienie publiczności.

Jak wobec *Italia irredenta* tak i wobec agitacyj aneksyjnych w Albanii powinnyby oficjalne Włochy zająć stanowisko odporne, jeżeli szczyrze życzą sobie zatrzeć ślady niezadowolenia wywołanego za granicą zesłoroczniemi demonstracyjami. Włochy liczyć mogą nadal na zupełną i szczerą sympatycę całej Europy tylko pod warunkiem, że stłumią wszelki ruch aneksyjny bez względu na to, czy jest on skierowany przeciw Austrii, czy przeciw Turcyi. Nie chodzi tu o samą Turcyę lecz o Europę, bo jak Rosyji tak i Włochom Europa nie może pozwolić, aby dowoinnie i jednostronnie wprowadzały jakakolwiek zmianę w terytoryalnym ustroju półwyspu bałkańskiego. Na kongresie berlińskim Włochy nie odważyły się nawet wystąpić z jakakolwiek pretensją do terytoryalnego nabytku, a dzisiejszy apetyt aneksyjny co do Albanii jest tylko dziełem zesłorocznych demonstracyj, których zgubność już powszechnie została uznana, których wznowieniu rząd dziś tak skutecznie oparł się w Wenecyi.

Na usprawiedliwienie swoje rząd włoski może przytoczyć, że już przez hr. Corti wyparł się oficjalnie wszelkiej styczności z agitacyami albańskimi. Fakt ten jednak dowodzi tylko, że agitacye na wschodzie nie otrzymują wprost z Rzymu ani impulsu ani zachęty, ale nie usuwa wcale podejrzania, że włoscy funkcyonarysze konsu-

larni na wschodzie prowadzą albańską politykę na własną rękę i nie otrzymali dotąd z Rzymu kategorycznego upomnienia. W podobny sposób postępują sobie dostojnicy rossyjscy w Bułgaryi, a rola Rosyji w tej mierze nie jest bynajmniej tak ponętną, żeby ją Włochy naśladować miały.

Warto w końcu zaznaczyć, że agitacye włoskie w Albanii znalazły protektorów — w Wiedniu, w tych samych organach, które zachęcały opozycyę delegacyjną do użycia skrajnych środków przeciw hr. Andrassemu, które następnie chciały popchnąć Radę państwa na niebezpieczną drogę nieuznania traktatu berlińskiego. Przytaczamy ten fakt jako *curiosum* polityczne, więcej smutne niż ciekawe, bo dla agitatorów włoskich protekcyja ta jest nieocenioną.

Rada państwa.

*** Wiedeń, 18 stycznia (Korespon. Gazety Lwowskiej). Posiedzenie dzisiejsze, na które przybył z Polaków także p. Bodynski, tak że obecnych jest ich tu teraz 32, rozpoczęło się o godzinie 11, min. 20.

Minister handlu Chlumiecki, odpowiadając na odnośną interpelacyę Plenera, dawniej wniesioną, oświadcza, że nie ma widoków porozumienia się z rządem saskim co do połączenia drogi żelaznej Falkenau-Graslitz z saską siecią dróg żelaznych.

Izba przystępuje do dalszego ciągu dyskusyi o traktacie berlińskim.

P. Wolski składa na stole prezydyalnym wniosek umotywowany względami następującymi: Traktat berliński nakłada na Austro-Węgry obowiązek zawarcia z Turcyą konwencyi; bez tej konwencyi traktat nie ma znaczenia prawnego; bez tego znaczenia zaś nie może być przedmiotem postępowania parlamentarnego. Sum wniosek zaś brzmi jak następuje: „Wysoka Izba raczy uchwalić: 1. Uchwałę o konstytucyjnym zatwier-

Antoni Nowina Złotnicki.

II.

Można sobie wyobrazić, z jakim zapasem swady i argumentów ciekaw podolscy dążyli do stolicy. Istotnie nie zasypiali gruszek w popiele. Zaraz na jednej z pierwszych sesyj zabrał głos Starzyński, znany z małomowności, i wszedł w ogień dyskusyi jako awangarda, ale poprzestał na kilku strzałach, które nie zrobiły wrażenia. Za nim pociągnął Borejko, także nie-orator; i jego głos przbrzmiał, nie wywołując opozycyi... Na ostatnią dopiero salwę wystąpił pan Antoni Złotnicki. Gardłował, groził, wyrzucał stanom niesprawiedliwość, zapożyczał elokwencyi od Cyncerona, przysięgał, że jak nowy Kato ani kroku nie ustąpi... Milczenie zapanowało w Izbie, na twarzach obecnych malowało się pytanie — czego chce ten szlachcic krzykliwy, a Demostenes kresowy przypuszczał, że zaimponował braćiom elektom... Jeszcze jednak nie miał czasu sprawdzić przypuszczeń swych, kiedy zaszła niespodzianka, która go mało z nog nie zwała... Oto w rządzie oponentów i to energicznych znalazł się Szczyński Potocki, przyjaciel i promotor całej tej sprawy na Podolu... Co skłoniło chorążego koronnego do tej nagłej zmiany przekonania — pozostanie na zawsze tajemnicą, choć podobne objawy stanowiły poniekąd cechę jego charakteru. Złotnickiemu nie szło wcale o biskupa.

— Bierz go licho — mawiał nieraz, wspominając o tem zajściu — gdyby mi kazał zrobić go waryatem, bez wahania głosowałbym za tem!

Ale w Kamieńcu innego być zdania, a w Warszawie innego? Ludziom z boku patrzącym dawało to wiele do myślenia. Przyjechali do stolicy obaj na jednym, jak to mówią wózku, cała Rzeczpospolita wiedziała o tem, tak się przynajmniej Złotnickiemu zdawało, że jest przyjacielem dworu Tuleczyńskiego, a tu naraz inaczej się rzecz przedstawiła. „Wówczas już, pisze Złotnicki w 20 lat potem, związku przyjaźni musiał ustąpić obowiązkom posła, trzymającego się ściśle zdania swego i wojewódzkiej instrukcyi.“ Po sesyi miał pan chorąży koronny przeprosić Złotnickiego, obiecał mu nawet u króla wyrobić miejsce w Radzie nieustającej, skłoniło się jednak na szambelani, której rotmistrz nie przyjął, zaszczyt ten bowiem nie dawał pensyi a narażał jeszcze na wydatki — jemu zaś jako chudopacholce potrzeba było pieniędzy — przedewszystkiem pieniędzy... W 1783 roku znowu spotykamy Złotnickiego w Izbie deputatów trybunału lubelskiego, dokąd się udał jako plenipotent Szczyńskiego Potockiego. W tymże czasie nabył na własne imię, ale zawsze dla swego protektora Strugę, klucz Gruszecki i starostwo Olchowieckie na Podolu. Wprawdzie znacznie już później narzekał Złotnicki w swoim manifestacie, że go Szczyński Potocki należał się nie wynagrodzić za prace, troski i poświęcenia — ale pytamy, dlaczego tak uparcie trzymał się klamki Tuleczyńskiej? Mógł przecie łatwo znaleźć gdzieindziej i przytulęć, a goziwy chleba kawałek. Nie szukał go jednak wcale, nawet wówczas, kiedy go pani wojewodzina ożeniła. A miało to miejsce w 1787 r. Złotnicki już był starym, bo blisko 40-letnim kawalerem podówczas; romansiki na małą skalę prowadził nieraz, był Don Zuanem pośród fraucymeru Jaśnie Wielmożnej Pani, ale o sakramencie, o życiu stałym z uczciwą małżonką nie pomyślał

dotąd. Człowiek ten nie miał żadnej namiętności; w karty nie grał, a ks. biskup Siemakowski nieraz uskarżał się, że u pana Antoniego nigdy „złamanego halerza“ nie wygrał; za pięć piękną nie szalał, z równą werwą umizgał się do podstarzałej panny, powiernicy wojewodziny i jej pierwszej służebnej, jak do rumianego buziaka, świeżej i młodej Ruzi czy Basi... pie mógł dużo przy okazji, ale sam nie pomyślał o kielichu i nałóg do trunków dopiero później w nim się rozwinął. Nawet do tak zwanych *podradów*, którym Potienkin, Soltykow, Rumianców i inni dowódcy rossyjscy chętnie faworytów obdzielali, nie miał wcale pędu. Dobra kuchnia i wesołe towarzystwo stanowiły dlań wszystko, a nad tem wszystkim górowała chęć wywyższenia, choćby na wyżyny przyszło się drapać po zwłokach najbliższych mu ludzi, po ruinach najdroższych instytucyj.

Otóż pół żartem, pół seryo, zaproponowała marcowemu kawalerowi sama pani wojewodzina, aby się ożenił, i to z osobą nie pierwszej młodości, ale nie brzydka, mianowicie z Lewandowską, z domu Lipską, wdową po komisarzu, kobietą wcale majątną, miała bowiem „zadzierzawionych kilka wsi w Humaniśzczyźnie, bardzo życzliwym i laskawym dla niej kontraktem“. A że jejność była gospodarna, więc się można było spodziewać, że większej się jeszcze dorobi fortuny. Wprawdzie został syn z pierwszego małżeństwa, ale przy szczęściu starezy i dla ojczyzny i dla pasierba. Chorąży dobrze obrachował wszystko, podziękował wojewodzini i przyjął propozycyę. Pani wojewodzina uradowana, bo miała słabosć kojarzenia stadem, własnej obrączki udzieliła narzeczonej, byle tylko nie odkładać zaręczyn, i huczny ślub odbył się w Tulczyńcu 12 sierpnia 1784 roku. Gości pospraszano z Podola i z Gali-

ey; całe trzy dni trwały tańce, a ulubieniec prym w nich trzymał. Po owych fetach małżonkowie udali się na wieś — ale pan Antoni wytrwać nie potrafił pod szlachecką strzechą, jeszcze w ciągu miodowych miesięcy wrócił znowu do Tulczyzna. Gospodarstwo go nudziło, sprawy powszednie nie obchodziły wcale, a zakłopotana małżonka w stroju codziennym, biegająca z kluczykami od świtu do wieczora późnego, posiadała według niego kwalifikacyę dobrej klucznicy — nie nadto.

I sama pani w porę się opatrzyła. Lepsza szkódka niż szkoda — pomyślała sobie, małżonek nie pasował do niej. Miała nadzieję, że znajdzie w nim opiekuna dla siebie, dla jedynaka, przyjaciela i współnika pracy, a znalazła człowieka, któremu się roily wielkie plany po głowie, który bez stosunków z panami obejść się nie mógł. Więc bez hałasu porozumiełi się z sobą; ona przyrzekła mu płacić rocznie 1000 czerwonych złotych, on zaś obowiązał się nie zaciągać długów na jej majątek, i obiecał zostawić ją w zupełnym spokoju... W taki sposób rozeszły się strony, obopólnie z siebie zadowolone. Pan Antoni miał pokazną sunkę co roku, co przy zyciu, jakie prowadził, przesiadując na dworze magnackim, znaczyło wiele. I już do zgonu samej pani, który w pięć lat potem nastąpił, żadna chmurka nie zamęciła ich życia. Owocem tego związku był syn Erazm, pułkownik wojsk rossyjskich...

Nastąpił sejm czteroletni. Złotnicki przyjął w nim udział dopiero pod koniec jako poseł podolski, należący do grupy drugiej, która dążyła do podwojenia liczby elektów. Tutaj Złotnicki wyraźnie wystąpił ze swojemi przekonaniem, dyametralnie przeciwnemi zasadom przyjętym przez większość narodu. Kamieniem za to rzucały nań nie należało, owszem, szanować w wolnym państwie swo-

dzeniu traktatu berlińskiego usuwa się z porządku dziennego aż do zawarcia konwencji z rządem ottomańskim, przewidzianej artykułem 26tym tegoż traktatu. 2. Wzywa się e. k. rząd, aby czynił u kierownictwa spraw zagranicznych Austro-Węgier starania o jaknajwcześniejsze zawarcie tej konwencji.

Prezes poddaje wniosek ten poparci. Powstają tylko pp. Wolski, Hausner, Hanisch i Neuwirth. Wniosek przeto nie poparty.

Pierwszy zabiera dziś głos p. Meznik: Nie zapuszczając się w rozbiór kwestyi kompetencyi Rady państwa, a licząc się tylko z faktem, że traktat berliński stoi na porządku dziennym, od razu do rzeczy przechodzę i oświadczam, że stanowczo aprobuje akcyę mi-nistra spraw zagranicznych. Ze z jednej strony akcyę ta jest zwalczana, pojmuję, bo i część Słowian niezadowolona z niej, mianowicie ta część, która wolałaby pozostać półwysp Bałkański Rossyi, uważając Austryę za niezdolną do rządzenia ludami słowiańskimi. Co do mnie, nie podzielam tego zapatrywania, bo ono nie austriackie. Mowca rozwódzi się następnie bardzo obszernie o barbarzyństwie Turcyi, o szkodliwości sąsiedztwa takiego dla państw ościennych. Jak dziś jeszcze dowód mamy na Węgrzech, gdzie w skutek dawnej gospodarki a dzisiejszego sąsiedztwa tureckiego panują wedle zdania węgierskich mężów stanu stosunki potrosze azyatyckie; dalej o błędzie popełnionym w Paryżu, gdzie przyjęto Turcyę do koncertu europejskiego, o konieczności wygnania Turków do Azji, o austriackiej tradycyi zwalczania Turcyi. A potem, stwierdziwszy tę samą tradycyę co do Polski, ubolewa mowca, że Polska tę tradycyę drogo przypłaciła. W czasach bowiem upadku Polska także łudziła się ideą dobrego z Turcyi sąsiedztwa, a ple-mię polskich przyjaciół jej niestety niezapę-dnie jeszcze wymarło, podczas gdy właśnie od Turcyi, bo od wielkiego wezyra Reusa e-fendego wyszedł pierwszy pomysł rozbioru Polski. Z austriacką tradycyą zwalczania Turcyi zrywać nie należy, owszem starać się o silne na półwyspie Bałkańskim stanowisko, aby naprawić to, co się dawniej zanadło. Austrija bowiem nie spełniała należycie swego posłannictwa tamże, a to wbrew woli ludów tamtejszych, tak, że ostatecznie zwróci-ły się ku Rossyi, która też zapanowała nad Serbią, Czarnogórą i Bułgaryą, zanim pierw-szy żołnierz rosyjski stanął na półwyspie. Tem więcej przeto potrzeba było Austrii za-jąć Bośnię i Hercegowinę i potrzeba jeszcze posunąć się aż do Saloniki, ale nie w za-miarze przeciwnym Rossyi, lecz w porozu-mieniu z Rossyą. Lepiej było, gdyby Aus-triia jeszcze stanowczej była wystąpiła, a to na podstawie konwencji z Rossyą. Mowca bowiem, lubo nie jest przyjacielem Rossyi, nie rządzi się żadnymi względami przesada-mi; ostatecznie zawsze jeszcze lepiej pomówić z carem Aleksandrem niż z sultanem. Apro-buje przeto akcyę rządu pod warunkiem, że administracyja cywilna godnie dokona dzieła świetnie rozpoczętego przez armię. Prawda, że Austrija nie ma szczęśliwej ręki do rządzenia różnymi narodowościami; wiedz o tem Słowianie, których nieraz przypierano do muru, aż mur runął, a Słowianie uczuli się po-pchniętymi ku Wschodowi. Jeśli się chce

zgermanizować lub zmadziaryzować, wtedy wyprawa bośniacka stanie się naturalnie źródłem kłopotów. Oddają się jednak najlep-szym nadziejom i dla tego głosować będą w pierwszym rzędzie za wnioskiem p. Duna-jewskiego, a gdyby go odrzucono, za wnio-skiem większością.

W dalszym toku dyskusyi nad trakta-tem berlińskim zabiera głos p. Neuwirth, który jako wyłączeni niemal cel przemówie-nia swego stawia sobie dowód, że wykonanie mandatu europejskiego nakłada na państwo niebezpieczne ciężary. Bośnia jest to kraj nad wszelki wyraz ubogi, niema nawet przemysłu gorzelniczego, który posiadają inne kraje pozostające na niskim stopniu kul-tury; jest to kraj najprymitywniejszego roz-woju, bez wszelkich potrzeb, ale też bez o-wych bogactw przyrodzonych, które tak wy-sławiono. Minister wspólnej skarbowości utrzymywał wprawdzie w delegacyi, że Turcyja miała zeń 7½ miliona dochodów, a to wy-obrażenie o dochodach bośniackich nakłoniło go do zapisania wydatków administracyi cy-wilnej na rachunek Bośni do przyszłego po-rachowania. Wiadomość o 7½ milionowym do-chodzie może pochodzić tylko z źródła tu-reckiego, bo Turcyja naturalnie ma w tem interes, żeby przedstawiać wartość Bośni w świetle jaknajlepszym. Zliczwszy jednak do-chody z wszystkich 19 podatków, które op-łacał ten kraj, otrzymujemy sumę 4 lub 4½ miliona, która płynęła do skarbu tureckiego. Ze zaś administracyja austriacka nawet tej sumy nie wydobędzie, wynika z doniesienia organu teraźniejszego bośniackiego rządu krajowego, który powiada, że podatków tych nie będzie można utrzymać. Z Bośni przez długie lata nie wywiesimy, owszem bę-dziemy zniewoleni dodawać. Ale z kąd brać te dopłaty? Zdaje się, że godność naszych nowych austriackich mężów stanu nie poz-walała im zajmować się tem pytaniem. Woj-skowa okupacyja Bośni do końca r. 1879 ko-sztowała będzie 170 milionów. Przypuściwszy, że za lat 50 Bośnia z stanu biernego prze-jdzie do stanu czynnego, a obliczając procent od tego kapitału tylko po 6 od sta, docho-dzimy do rezultatu, że wartość tego kapitału w 50 latach będzie się przedstawiała w liczbie 3.131 milionów. A na tem nie kończą się nasze ofiary. Wobec zastraszających liczb, wykazujących ustawiczny przyrost procentów od długu publicznego, nie można twierdzić, iżby sam podatek dochodowy wedle nowej reformy wystarczył na okupacyę Bośni, gdyż z podatku tego nie otrzyma skarb nawet o-wych 12 milionów, które sama okupacyja z pewnością rocznie kosztować będzie. Bardzo przeto obawiam się, aby posiadanie „nowej Austrii“ nie sprowadziło politycznego i fi-nansowego upadku starej Austrii. Ale trak-tat berliński prócz artykułu 25go zawiera inne jeszcze, które nas obchodzą, a o których hr. Andrassy mówi, że są to zdobycze eko-nomiczne, mojem zdaniem atoli zdobycze te są komedya, o której poważnie mówić nie można. Mowca oświadcza nakoniec, że będzie głosował przeciw wnioskowi większości.

Minister-mowca Unger:

Rząd prawniczo tylko myśli wyłuszczyć pobudki, które wpłynęły na jego stanowisko względem traktatu berlińskiego, aby odeprzeć uczynione mu zarzuty nieprawności, narusze-

nia konstytucyi i nieliczenia się z kompetencyą Rady państwa. Zadanie moje trudne i przystępuję do niego nieśmiało. Nadmieniam jednak, że ani sprawiedliwie ani mą-drze postępują ci, którzy kwestyę interpretacyi konstytucyi wiążą z kwestyą wernokon-tystycyjności. Błędy, które będą może zachodziły w moich wywodach, są to błędy ogra-niczonego rozumu, nie zaś błędy pochodzące z złej woli. Wytworzyłem sobie sad o sprawie nie jako minister tylko, gdyż jako członek Rady państwa i z katedry profesorskiej gło-siłbym takie same zdania.

Wedle zapatrywania rządu traktatowi berlińskiemu do ważności nie potrzeba za-twierdzenia Rady państwa. Mniemanie prze-ciwne opiera się na dwojakim argumente, z których jeden ten, że traktat berliński mieści w sobie szereg ciężarów i zobowiązań, drugi zaś, że chodzi o wezwanie obcego te-rytorium, t. j. Spuza do Dalmacyi. Tak jest, nikt temu nie zaprzeczy, przyjęło zobowią-zania i ciężary, a między niemi okupacyja i administracyja Bośni i Hercegowiny jest naj-ważniejszym. Iżby to stanowiło prawo tylko, a nie obowiązanie, zapatrywanie takie jest myl-ne. Bezwarunkowo przyznaję że jest to zo-bowiązanie i ciężar. Ale muszę oświadczyć się przeciw subsumowaniu tego zobowią-zania i ciężaru pod kategorię mandatu. Man-dat jest kategorią prawa prywatnego, a nie błędniejszego jak przykładać do życia pu-blicznego ciasną miarę prawa prywatnego.

Czego Austrija podjęła się względem Bośni, nie jest to polecenie, nie jest mandat, nie interes prawny w znaczeniu prywatno-prawnem, lecz zobowiązanie oparte na pra-wie politycznym i międzynarodowym, jest to *officium nobile*, misya cywilizacyjna, zadanie dziejowe, uzasadnione najzupełniej własnym rozwojem Austrii, zadanie, do którego speł-nienia, że armia austriacka z zwykłym so-bie męstwem i poświęceniem się przyczyniła, po wsze czasy stanowić to będzie jej sławę. (Brawo! z środka i z prawicy.) Co do spo-sobu i czasu wykonywania tego zadania Aus-triia nikomu próz samej sobie niezobowią-zana zdawać sprawę. Wszelkie obawy, jakoby Austrija stawała w ten sposób w zawisłości i pod kontrolą innych mocarstw, jakoby na żądanie ich musiała wychodzić znów z tych prowincyj, nikną, jeśli się wyeliminuje z tej sprawy prywatno-prawne pojęcie mandatu.

Gdyby to rzeczywiście był mandat w pojęciu prawa prywatnego, położenie Austrii byłoby wyśmienite, a moje przyjemniejsze. Wtedy bowiem traktat berliński całkiem na pewno już nie potrzebowałby zatwierdzenia wysekiej Izby, Austrija zaś mogłaby żądać od mocarstw zwrotu kosztów i rzeczywiście nie byłoby już mowy o obciążeniu finanso-wem (Oho! głośne zaprzeczeniu z lewicy).

Chodzi tu o interpretacyę wiadomego paragrafu, wedle którego traktatom, aby były ważne, potrzeba zatwierdzenia Rady państwa, jeśli państwo przyjmuje ciężary, a o którym twierdzono, że on tak jasny jak słońce. Z tą jasnością rzeczy jakoś szczegó-lniej się mają. Przyznaję bezwarunkowo, że przez ważność rozumieć należy rzeczywiście prawne znaczenie, tak że traktat wymagają-cy zatwierdzenia Rady państwa, jeśli go niema, jest nieważny nie tylko na wewnątrz, lecz i na zewnątrz. Tem ważniejsze jest py-tanie, która to kategoria traktatów wymaga do ważności swej zatwierdzenia Rady państwa, innymi słowy, co rozumieć należy przez obciążenie?

Gdyby przez obciążenie rozumieć wy-padało zobowiązanie, natenczas wszystkie bez różnicy traktaty musiałyby być zatwierdzone przez wys. Izbę; niema bowiem żadnego prawie traktatu międzynarodowego, któryby nie nakładał jakiegokolwiek ciężaru, zobowią-zania. Ale nie taka jest praktyka prawno-poli-tyczna; nigdy czegoś podobnego nie twier-dzono i nie praktykowano. Trzeba się cofnąć do historyi powstania owego paragrafu, trzeba uwzględnić, dla czego pomieszczo go w konstytucyi, a wtedy przekonamy się, że cel paragrafu jest następujący: wszystko, co należy do dziedziny ustawodawstwa, ma się ustawodawstwu pozostać, żeby korona nie usunęła wszystkiego za pomocą traktatów z pod władzy parlamentu; wszystko zaś co się da uregulować w drodze administracyjnej, co stać się może bez przyzwolenia parlamen-tu, ma mieć moc obowiązującą, bez tegoż przyzwolenia.

Z tego punktu widzenia łatwo rozpo-znać, jak wielka i rozliczna liczba traktatów wymaga zatwierdzenia Rady państwa. Wszy-skie traktaty, w których przybieciana jest wypłata pewnej sumy, a więc obciążenie bez-pośrednie, w których zagwarantowana jest obca pożyczka, mocą których państwo ma budować drogę żelazną, traktaty o wspólnej regulacyi rzeki granicznej, o prawem sta-nowisku swoich poddanych w innych pań-stwach, o wzajemnem poręczeniu opieki nad własnością — wszystkie te potrzebują za-twierdzenia. Natomiast traktaty o wzajemnem wydawaniu zbrodniarzy, o wolnem przesie-dlaniu się, nie potrzebują zatwierdzenia pa-rlamentu, bo już do dyskrecyjnej władzy rzą-

du należy przedsiębrać czynności takie spo-sobem administracyjnym.

Zasada ta tem więcej się stosuje do dziedziny polityki zagranicznej. Polityka za-graniczna stanowi w państwie monarchicznie konstytucyjnym sferę, w której korona bez poprzedniego przyzwolenia parlamentu dzia-łać ma prawo, a jeśli działalność ta w spo-sób pokojowy nie ma powodzenia, wypowie-dzieć wojnę, tudzież pokój zawrzeć również bez przyzwolenia parlamentu. Z tej zasady, ja-wnie wypowiedzianej w konstytucyi, wynika też prawo zawierania traktatów bez przyzwo-lenia parlamentu. Rozprowadzę to szczegó-łowo. Korona ma prawo wypowiedzieć wojnę, ztąd też korona może się zobowiązać do prowadzenia wojny; traktaty o przymierzach i gwarancyjne nie należą przeto do parla-mentu. Koszta, rozumie się, może parlament przyzwolić lub odmówić. Władza wykonaw-cza dalej ma prawo wystawić korpus obser-wacyjny na pograniczu, a więc też może bez przyzwolenia parlamentu zobowiązać się do tego. Korona ma prawo wysłać flotę dla za-opiekowania się innym państwem, ztąd też do dania takiej opieki zobowiązać się może. Jeśli przeto przyjęto w Berlinie zobowiązanie opiekowania się Czarnogórą na morzu, korona miała prawo zawrzeć taki traktat bez przy-zwolenia parlamentu, a tak samo ma się rzecz z okupacyą. Zarzuci mi ktoś może, że to sprzeciwia się przepisowi ustawy wojskowej, którego litera powiada, że armia przeznaczona tylko do obrony całej monarchii przeciw nie-przyjacielowi zewnętrznemu. Ale nie taka jest właściwa intencya ustawy. Cel i zadanie instytucyi państwowej nie da się określić i zdefiniować paragrafami ustawy; cel i zadanie armii wytworzyło się historycznie w bie-gu wieków, a nie uregulowała go dopiero Austrija swoją ustawą wojskową. Gdyby bo-wiem inaczej było, jakże wtedy miałyby się rzeczy z zadaniem floty? Wtedy flota wojen-na nie miałaby już prawa chronić okręty handlowe przeciw korsarzom, bo tu nie cho-dzi ani o monarchię ani o obronę przeciw nieprzyjacielowi zewnętrznemu. Wtedy też flota nie miałaby już prawa zawinąć do portu obcego, by zaopiekować się poddanymi au-striackimi. Takiemi przeto ograniczeniami uwładczamy państwo. Podczas gdy wszystkie inne państwa naokoło nas miałyby prawo do okupacyi, prawo używania armii do tego, miałyby sama Austrija pozostać poza niemi? Nie można pojmować konstytucyi jako kuli u nóg państwa, jako hamuleca tamującego ruch swobodny do kroków niezbędnych.

A jak z okupacyą, tak też mają się rzeczy z administracyą cudzego terytorium: ona także należy do dziedziny władzy wy-konawczej. Dowód mamy w Anglii, która bez przyzwolenia parlamentu poręczyła Tur-cyi posiadłości azyatyckie, przedsięwzięcie za-razem okupacyę i administracyę Cypru. Koszta administracyi naturalnie znów należą do parlamentu, a przy tej sposobności ma pa-rlament także kontrolę nad administracyą i może, jeśli zechce, wpłynąć na statut orga-nizacyjny dla zajętego kraju. Co się tyczy trudności prawno-politycznych, na które tutaj się powołują, najprzód są one przesadane, a dalej nie ustają bynajmniej, choćby Rada państwa przyznała sobie prawo zatwierdzenia traktatu i choćby go zatwierdziła.

Na tych uwagach opieram twierdzenie, że traktaty o polityce zagranicznej nie po-trzebują do ważności swej zatwierdzenia wy-sokiej Izby. A nie ja sam pojmuję konstytu-cyę w ten sposób (Minister powołuje się na powagi zagraniczne.) Traktaty takie muszą być zawierane szybko, a gdyby wśród par-lament zapytywać trzeba, nieraz minęłaby pora i nie wróciłaby nigdy. A nadto jaw-ność obrad parlamentarnych byłaby szkodli-wa. Struktura konstytucyi naszej, nie dozwala-jąca ministrowi spraw z granicznych poja-wiać się w parlamencie, zdaje się pośrednio dowodzić, że traktaty takie nie potrzebują zatwierdzenia Rady państwa. Słynne popisowe dzieło dyplomacyi angielskiej, konwencya o Cyprze z dnia 4go czerwca r. z., nie byłoby weale mogło przyjść do skutku, gdyby trzeba było przedłożyć je parlamentowi do zatwierdzenia.

Wiem, że są marzyciele, którzy pragną, aby wszystkie traktaty były publicznie za-wiarane. Może kiedyś nastaną te mesyjańskie czasy, że tygrys obok barana, wilk obok ja-gnięcia spokojnie na żer wychodzić będzie; ale jakże Austrija ma istnieć, dopóki te czasy nie nastaną? Gdyby Austrija rzeczywiście znajdowała się w tem położeniu, w którym wielu widzieć ją pragnie, gdyby była bez-władnym związkiem dwu państw bezwładnych średniego znaczenia, któreby pozwoli-ły innym państwom poręczyć sobie neutral-ność i żyły na ich łasce, wtedy możnaby najzupełniej wyrzec się swobody akcyi dy-plomatycznej Ale Austrija w innym jest po-łożeniu, Austrija musi zachować swe stano-wisko jako mocarstwo, przedewszystkiem wobec kwestyi wschodniej, w której może być tylko albo młotem albo kowadłem, pa-nować i zyskiwać albo służyć i tracić, tryum-fować albo cierpieć. A skoro tak, więc też nie trzeba jej pozbawiać swobody akcyi dy-plomatycznej przez żądanie, aby traktaty

— Jeszczem jak żyję, o żadnej władzy wykonawczej nie słyżałem!...

Opozycya może by natychmiast opu-szcza sale, lecz lud stojący w dziedzińcach, przybrał groźną postawę i począł pozostałym odgrażać się słowy...

Tę to właśnie chwilę odmalował zbyt patetycznie sam Złotnicki. „Nie bez zardłu własnego, woła, i nie bez strat własnych zo-stałem posłem, a zasłużone pierwej przez J.W. chorążego kor. przesładowania w Warszawie, i drogi tytuł jego przyjaciela, całą swą moc obróciły na mnie, iż ja dnia 3 maja nie opłaciłem go swoim życiem, Bogu tylko jednemu winienem dziękować“.

Dużo w tem wszystkim przesady. Naj-przód rosyjskie pisma wspomniały o „podep-tanin“ Suchorzewskiego, wspomniał o tem i hetman Rzewuski w swoim ordynansie do wojsk z 14 maja 1793 r. — więc pewnie by i o Złotnickim nie zapomniano, gdyby guza oberwał. Co jeszcze uderza w tem wyznaniu? — Oto, jakby cierpiał nie za własne przekonania, ale za to, że był przy-jacielem innych potężnych osób... Łatwo jednak zrozumieć rzecz łaskawy czytelnik, gdy tu dodamy, że manifest, z którego czer-piemy, pisany był w 1802 r., więc ledwie w lat kilka po smutnych wstrząszeniach; społeczność zbyt była blizką dramatu, chcą-ją sobie zjednać, należało się przed nią o-czyścić z zarzutów... Zawsze jednak dotąd można nazwać Złotnickiego człowiekiem u-przedzonym, lekceważącym wszystko, czło-wiekiem przekonani zacofanych, ale nigdy złym obywatelom...

Niestety — w drugiej połowie życia, zasłużył on sobie i na ten tytuł smutny...

DR. ANTONI J.

bodnie wypowiedziane zdanie... gdyby... gdy-by to był objaw przywiązania do kraju, któ-ry można kochać, nie zgadzając się z opinią większości o jego przyszłym urządzeniu... Złotnicki jednak słabe miał wyobrażenie o miłości ojczyzny... Według niego stanowiła ojczyznę kasta herbowych, osypana od głow-y do stóp przywilejami, rozsławiona, im-pionująca całemu światu, przeświadczona, że właśnie świat ten stworzony jest na to tyl-ko, aby szlachcie zaznawał najsubtelniejszych uciech, bez poświęcenia nie tylko krwi kropki, nie tylko grosza, tak nieopatrznie dla fantazyi rozrzuconego, ale nawet bez kiwnięcia pal-cem... Tradycya utrzymywała, że tak herbo-wni żyli za Sasów, więc w głowie pana Anto-niego wyrobiło się przekonanie, że obowią-zkiem jego jest bronić *statu quo ante bello Bavarise* (podobnej kuchennej łaciny często używał chorąży). Gdybyż jeszcze w otoczeniu jego myślał inaczej — kto wie, możeby i Złotnicki nałamał się, przerobił, ustąpił coś z zasady...

Złotnicki stanął więc w szeregach opo-zycyi. Nie odegrał w niej takiej śmiesznie dramatycznej roli, jak Suchorzewski, poseł kaliski, a nawet takiej, jak Mielżyński, poseł poznański, ale wytrwał do końca — co nawet na zaletę jego powiedzieć można. Kiedy pa-miętnego dnia 3 maja tłum się udał do kościoła św. Jana, „w sali sejmowej, jak opo-wiada Kraszewski, została mała garstka prze-ciwnych ustawie i woli całego narodu. Na trzystu kilkudziesięciu, dwudziestu kilku lu-dzi (inni mówią do pięćdziesięciu osób). Na-radzano się, co uczynić, a raczej łajano i wy-krzykiwano przeciw rewolucyi, przemocy, gwałtowi, despotyzmowi. Jeden z posłów, pierwszy raz, znać z czytania konstytucyi, dowiedziwszy się o władzy wykonawczej, wołał w uniesieniu, że to dziwoląg jakiś.

o sprawach zagranicznych ulegały zatwierdzeniu parlamentu.

W tej wielkiej grze dziejowej nie trzeba stawiać Austrii z góry na stanowisku niekorzystniejszym od innych mocarstw. I jakżeż orzeł austriacki miałby rozwinąć skrzydła do lotu, gdyby mu je obiecyli? (Brawo! brawo! z prawicy.) Mój to obowiązek i stać mi na odwagę, by jawnie wypowiedzieć, że prerogatywą jest korony zawierać traktaty polityczne bez przyzwolenia parlamentu. Zachować koronie to prawo jest obowiązkiem każdego rządu, a temu obowiązki ja niniejszym czynię zadość. (Brawo! z prawicy i z środka.) Rząd mógłby być nie troszczyć się wobec prawdopodobieństwa, że traktat będzie przez Izbę zatwierdzony; ale chodzi tu o to, aby nie stworzyć precedensu dla przyszłości, chodzi o kwestję, czy polityczne traktaty międzynarodowe będąc można w przyszłości zawierać bez przyzwolenia parlamentu czy nie.

Dalej dowodzi minister, że traktat berliński jest traktatem wybitnie politycznym, a mianowicie pokojowym, o tyle, że zapobiega wybuchowi wojny. A skoro korona ma prawo zawierać pokój samodzielnie, czyż nie miałaby mieć także prawa zawierać traktaty zapobiegające wojnie? A nakoniec wywodzi pokrótce, że dla wcielenia Spuzu do Dalmacji niepotrzeba wprzód zatwierdzać osobno traktatu berlińskiego, bo przyjęcie odnośnego projektu będzie pośredniem zatwierdzeniem tej części traktatu, która o wcieleniu tem mówi. Daleko mi do tego — kończy minister — bym mniemał, że przekonał wys. Izbę. Tej nadziei nie miałem i nie mam; spełniłem tylko obowiązek. Rząd postąpił sobie stosownie do sumiennego przekonania o przepisach konstytucyjnych i powodując się tylko interesem i pomyślnością całego państwa. (Brawo! brawo! z prawicy i z centrum; głosy przeciwne z lewicy.)

Po tem przemówieniu odroczone ciąg dalszy rozpraw do posiedzenia następnego.

P. Roser wnosi interpelację do całego rządu: 1. Czy c. k. rządowi wiadome są doniesienia o dżumie w Rosyi i czy się potwierdzają? — a jeśli tak, 2. Jakich środków myśli użyć, aby grożącemu niebezpieczeństwu skutecznie i zawczasu zapobiedz?

Koniec posiedzenia o godz. 3. — Następane we wtorek.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Rosya i pokój europejski.)

Petersburski korespondent *Pol. Corr.* pisze pod dnem 15 stycznia: „Podług najnowszych wiadomości można się każdej chwili spodziewać podpisania pokoju pomiędzy Rosją i Turcją. Ze tak jest w rzeczy samej, dowodzi artykuł *Agence Russe* z 12 stycznia. Artykuł ten zatytułowany *L'année politique et le Congrès de Berlin* donosząc o korzystnej zmianie, jaka zaszła w stambulskich kołach rządowych, widzi w niej najlepszy dowód polepszenia stosunków pomiędzy gabinetami najbardziej interesowanymi w kwestyi wschodniej, mianowicie pomiędzy rządami Anglii i Rosyi. Autor artykułu przypomina dalej, jaką nieufność a nawet nienawiść żywiły względem siebie gabinety europejskie w chwili, gdy najpierwsi mężowie stanu pojedynczych mocarstw zjechali się na kongres berliński. Jakkolwiek nienawiść i nieufność ta odbiła się w niejednym punkcie na dokonaniem przez nich dzieła, to jednak pomiędzy tak przeciwnymi sobie dotąd interesami stanął kompromis dzięki wzajemnym koncesyom i różnorodnym wyjaśnieniom spornych punktów. Wyjaśnienia te zwłaszcza z początku nie były jednak dostatecznymi, aby usunąć wszelką, od dawna datującą się nieufność. W komisya-h, które się zebrały stosownie do postanowień traktatu berlińskiego, przyszło wskutek zbytnej gorliwości i kolizyj pojedynczych władz do zajść, które jeszcze bardziej zaostrzyły wzajemną nieufność. Gdy jednak trudności, na które każdy z tych rządów był wystawiony, a które za każdą cenę trzeba było usunąć, musiały wzbudzić przekonanie, że nie należy ich jeszcze bardziej powiększać nowymi konfliktami, wtedy zdobyto się na mądre i prowadzące do celu uchwały, które zażegnały wybuch nowego przesilenia. Peremortoryczne i stanowcze oświadczenie cesarza Aleksandra, że będzie przestrzegał ścisłego przeprowadzenia traktatu berlińskiego, było, że tak powiemy, kamieniem probierczym dla szczerości pokojowego usposobienia wszystkich, i gruntem, na którym powierzchowne porozumienie, przyprowadzone do skutku w Berlinie, zyskać mogło silniejsze podstawy. Rady udzielane od tego czasu przez gabinety londyński, petersburski, wiedeński, berliński i rzymski rządowi tureckiemu, wskazywały mu jedyną normę, której się trzymać powinien przy spełnieniu przyjętych w Berlinie zobowiązań. Z tego pokazuje się, że siła biernego oporu — jedyną, jaką Porta posiada, polegała zawsze na wza-

jemnej nieufności gabinetów, wywołującej w każdym czasie trudności na Wschodzie, które jednak znikają, gdy w miejsce nieufności wstępuje polityka zaufania i wzajemnego porozumienia; z drugiej strony pokazało się także, że tak mocno okrzyczany traktat berliński, który, jak to powszechnie utrzymywano, w krótkim czasie miał doprowadzić do powszechnej wojny, jest przeciwnie najlepszym żywiołem zgody i pokoju.”

Ten artykuł półrządowego organu zwrócił na siebie w wysokim stopniu uwagę kół dyplomatycznych. Jakkolwiek nie odpowiada on szowinistycznym zapatrywaniom skrajnych organów prasy rosyjskiej, to jednak zadawalnia najzupełniej ludzi spokojnych i konserwatywnych. Jak dla Austro-Węgier a nawet dla Anglii, tak i dla Rosyi pokój jest niezbędnym.

Dzięki kilku nowym przez cesarza potwierdzonym podatkom, mógł minister finansów Greig ogłosić 1 (13) stycznia budżet na rok 1879, w którym rozchody równoważą się z dochodami, a te ostatnie wykazują nawet przewyżkę w sumie 400.000 rubli. Na wniosek tego ministra nakazał także cesarz utworzenie specjalnej komisji pod przewodnictwem szefa sekcji ekonomicznej w radzie państwa pana Abazy. Komisya ta złożona z ministra finansów i kilku członków rady państwa ma obmyśleć środki dla zmniejszenia rozchodów państwa przez rewizję etatów pojedynczych ministerstw i t. d. Ale wszystkie te środki nie przyczynią się do opóźnienia radykalnej reformy podatków, nad którą pracują koła rządowe od lat wielu a która jedynie tak wielkiemu państwu jak Rosya zapewnić może odpowiednie dochody. Takiej reformy nie można jednak zaprowadzić bez odpowiedniego podniesienia przemysłu, handlu i dobrobytu narodowego. Te wszystkie okoliczności czynią pokój niezbędnym. A ponieważ z wszystkimi temi względami inne mocarstwa europejskie również się liczyć muszą, więc dla przyjaciół pokoju tkwi w nich najpewniejsza gwarancya i najlepsze nadzieje na rozpoczynający się właśnie rok nowy.”

(Sprawy wschodnie.)

Przed kilku dniami donosiły dzienniki, że Porta zaprosiła mocarstwom, ażeby mandaty wschodnio-rumelskiej komisji przedłużone zostały na trzy miesiące. Obecnie donoszą *Times*, że ze strony mocarstw nie podniesiono dotychczas żadnego formalnego zarzutu przeciw tej propozycji. Nawet rząd rosyjski nie robi wyjątku w tej mierze ale tylko pod zastrzeżeniem, że obecny zarząd t. j., rosyjski zostanie zatrzymany aż do chwili, w której komisya wypracuje statut organizacyjny dla wschodniej Rumelii, który następnie zostanie zatwierdzony przez mocarstwa i wejdzie w życie jako ustawa krajowa. Ta propozycja — piszą dalej *Times* — brzmi rozumnie i przyjemnie niż poprzednie propozycje rosyjskie, według których nie mogły zajść żadne zmiany, dopóki trwa okupacja. Podesza gdy przedłużenie administracji rosyjskiej aż do chwili ewakuacji uniemożliwiłoby faktycznie zaprowadzenie stałego rządu, mogłoby usunięcie obecnego zarządu, mieszanie się do niego, nim nastąpi ostateczna organizacja, spowodować zaburzenia. Chociaż tedy z żadnej strony nie podniesiono zasadniczego zarzutu, przeciw formalnemu przedłużeniu, rządy austriacki i angielski zdają się skłaniać do zapatrywania, że takie przedłużenie jest niepotrzebne. W traktacie berlińskim ustanowiono wprawdzie termin trzymiesięczny, w obrębie którego miała komisya wypracować statut organizacyjny dla wschodniej Rumelii, ale ponieważ w tym terminie dzieło powyższe nie mogło być dokonane, przeto rozumie się samo przez się, że komisya powinna dalej pracować bez formalnego przedłużania mandatu, aż do czasu, w którym ukończy swą pracę. Za tem zapatrywaniem przemawia także i ta okoliczność, że skoro po upływie trzech miesięcy nie podniesiono zarzutu z żadnej strony, nie należy zajmować się tą sprawą i stwarzać prezydycy w kwestyi, jak długo ma pozostać administracja w rękach rosyjskich, zamiast całą tę rzecz pozostawić biegowi czasu i działać tak, jak tego wymagać będą okoliczności.”

Standard pisze: Po tak długiej przewłóce i po tylu rozczarowaniach trudno uwierzyć, ażeby ostateczny traktat pokojowy między Rosją a Portą został istotnie podpisany. „Są nowiny zanadto dobre, ażeby można im uwierzyć i do rzędu takich nowin należy nowina o podpisaniu traktatu. Ale ponieważ traktat taki musi w ogóle być zawarty, przeto stawia sobie ten dziennik konserwatywny następujące pytanie: Dlaczego też traktat nie przychodzi natychmiast do skutku? O wynagrodzeniu pieniężnym milczy traktat berliński, ale protokoły kongresu zawierają w tej mierze bardzo pouczający materiały. Francya i Anglia oświadczyły, że nowym zobowiązaniem skarbca otomańskiego nie można dać pierwszeństwa przed dawnymi

zobowiązaniem. Mimo to wprawiają w nas, że Rosya gotowa zrzec się jednej trzeciej części sumy 300 milionów rubli, stypulowanej w traktacie saustelańskim, jeżeli pozostała suma 200 milionów zapłaci Porta natychmiast w papierach. Finansiści Porty nie mogą oczywiście nie skłaniać się do zawarcia takiego interesu, ambicya ich bowiem jest już od dawna zahartowana ciągłym pożyczaniem, ciągłym odławianiem i przedłużaniem pożyczek. Ale mocarstwa europejskie mają w tem interes aby przeszkodzić Turcji w zaciągnięciu nowych ciężkich zobowiązań. Skłaniać się do zapłacenia Rosyi sumy blisko 30 milionów funtów szterlingów, chociażby nawet w papierach nie mających jeszcze kursu, do wodziłoby politycznej i finansowej lekkomyślności ze strony tureckiego ministerstwa. Gdyby ten papier był całkiem bez wartości, po cóż dobijałaby się Rosya o zapłatę w papierach? A jeżeli choć w części jest tyle wart, na ile opiewa jego wartość nominalna, musiałyby mocarstwa europejskie zaprotestować przeciw temu podporządkowaniu starych pretensyj pod nowe. Mimo to jest rzeczą aż nadto zrozumiałą, że między zaspokojeniem finansowych pretensyj Rosyi a ustąpieniem wojsk rosyjskich z obszaru tureckiego między Adrianopolem a stolicą, istnieje ścisły związek. Sułtan chce już być raz panem w własnym domu a car chce mieć swoje pieniądze. *Standard* przychodzi do przekonania, że kwestya orientalna staje się coraz bardziej kwestya pieniężną. Turcy mogłaby łatwo stanąć na nogi, gdyby pieniądze wydane przez Abdula Azisa na seraj i na okręty pancerne nie mające żadnej wartości, mogły być wydobyte z przepracowań morskich i z przepływu pałacowego. Wtedy mógłby Abdula Hamid zmanifestować swe chwalebne zamiary.

(Wojna afgańska.)

Allg. Ztg. wyraża się z największym uznaniem o nadzwyczajnych sukcesach armii angielskiej w Afganistanie i kreśli następujący obraz obecnej sytuacji: „Wśród pięknej pogody i w skutek zupełnej bezbronności nieprzyjaciela zajęli Anglicy po siedmiotygodniowej kampanii wszystkie te okęgi nieprzyjacielskiego obszaru, które według zapatrywania ich dzienników powinny być zajęte przed nastaniem zimnej pory roku. Obecnie są Anglicy w posiadaniu najważniejszych punktów w Afganistanie. Generał Browne zajął kolumną peszawerską, która z początku liczyła zaledwie 12.000 kombattantów, na linii Peszawer-Kabul najważniejsze w tej okolicy miasto Dżellalabad. Ma on za sobą 120 kilometrów i równie tyle przed sobą do stolicy kraju Kabulu. Generał Roberts zajął dolinę Kurum i Khost, wysunął się naprzód o 150 km. i jest w posiadaniu fortów Kurumu i Khost, tudzież wawoju Peiwarskiego. Ma on pod swojemu rozkazami 5—6 tysięcy kombattantów. Generał Stewart, którego oddział liczy 14—15 tysięcy kombattantów, miał najdłuższą drogę do zrobienia, uszedł z Quettah do Kandaharu około 205 km. i zajął najważniejszy punkt południowej części Afganistanu. Może on teraz przy rozpoczęciu wspólnego marszu na Kabul, wspierać strategicznie dwie inne kolumny, z którymi nie zawiązał jeszcze bezpośrednich związków; droga jego do Kabulu z Kandaharu na Ghansni (340 km.) wynosi jeszcze zawsze 470 km. Zdaje się, że Anglicy odstąpili od zamiaru wyruszenia z linii Dżellalabad-Peiwar-Kandahar i że ten marsz odłożyli do wiosny a względnie do chwili przybycia wojsk posiłkowych. Mają oni przy tem nadzieję, że w drodze politycznej zostaną zaspokojone ich życzenia. Co się tyczy rokowań dyplomatycznych, to nie ma nic pewnego nawet w kwestyi, czy Jakob chan, o którym głoszą, że jest następcą a raczej zastępcą zbiegłego ojca swego, Szyr Alego, zgłosił się do obozu generała Browna w Dżellalabadzie. Anglicy mogą rozpocząć rokowania tylko z regentem, o którym mają przekonanie, że w kraju ma większość za sobą i który da im gwarancję, że dotrzyma umówionych warunków. Gdyby się jednak sprawdziła pogłoska, że Jakob chan nie może się utrzymać na tronie i że wybrał się także w drogę, ażeby wspólnie z ojcem szukać opieki u Rosyan, albo, jak to donoszono w drodze telegraficznej, ażeby znaleźć schronienie w Heracie, to rokowania o zawarcie stanowczego pokoju przeciągnęłyby się do chwili, w której kraj uspokoi się zupełnie i będzie miał naczelnika. Wśród takich stosunków należy spodziewać się, że Anglia po nadejściu wojsk posiłkowych dla obu północnych kolumn, i jeżeli na to pozwoli pora roku, zajmie Kabul, ażeby czy to dla Jakóba chana, czy też dla Szyr Alego utworzyć drogę o tyle, ażeby mogli rozpocząć rokowania. Na razie najważniejszą czynnością militarną Anglików jest rozbrojenie ludności a zadanie to jest bardzo trudne zwłaszcza wobec niezliczonych kryjówek w górach.

— W kasynie mieszczaniskiem

odbędzie się w sobotę wieczorem z tańcami.

+ **Festyn na lodzie.** Dnia 26 stycznia, a w razie niepogody w następną niedzielę, odbędzie się znowu zabawa na lodzie. Wnosząc z zabiegów, jakie czyni wydział towarzystwa łyżwiarzy, który pragnie według sił i możliwości uprzyjemnić ten festyn uczestnikom i widzom, całosć wypadnie bardzo świetnie i malowniczo. Wydział dokłada wszelkich starań, aby przez kombinację wszelkiego światła, iluminacya stawu z zapadającym zmrokiem była rzeczywiscie rześistą i okazałą. Dokładny program zabawy i bliższe szczegóły oznajmia afisz; zamówienia zaś na krzesła w łozach już od dzisiaj przyjmuje księgarnia p. Richtera.

* **Zabójstwo.** Feliks Nowicki, kapral od pociągów wojskowych, uwięziony został przez c. k. sąd wojenny za zabójstwo. Z okazji noonej burdy w domu pod l. 14 przy ulicy Lwiew ciał Nowicki szablą dziewczynę Sabinę Janowską w głowę. Raniona oddano do szpitala, gdzie, w skutek zadanej rany umarła.

* **Kradzież.** Wczoraj wieczór skradziono p. Józefowi Barszyńskiemu z przed sklepu pod l. 17 w Rynku szafkę oszkloną, w której było sześć bucioków wartości 21 zł.

* **Złoty zegarek** damski zgubiono w niedzielę na ulicy. Zegarek jest zupełnie gładki, z okienkiem w kopercie, na tarczy są liczby szafirowe, już wytarte. Rzetelny znalazca otrzyma stosowną nagrodę w c. k. policji.

* **Charcicę angielską,** koloru migdałowo-żółtawego, może sobie odebrać właściciel w domu pod l. 4 przy ulicy Gazowej, gdzie się dnia 13 b. m. przybłąkała.

* **Wytopiony złodziej.** Wiadomość podana w kronice o odebraniu niewiadomemu indywiduum fiaski lakieru kopalowego, doprowadziła p. Hipolita S. właściciela warsztatów lakierniczych do wykrycia popełnianej systematycznie w jego składach kradzieży. Wyczytawszy tę wiadomość p. S., zajął do swego magazynu, w którym złożone były różne materiały wartości 1000 zł. i przekonał się, że mu zginęły trzy wielkie blaszanki angielskiego lakieru w cenie 90 zł. Jedną z tych blaszerek, złożoną w c. k. policji, poznał poszkodowany jako swą własność. Dalsze śledztwo wykryło, że złodziejem był Jan R., woźnica, który wyjąwszy w powale nad stajnią deskę, krytym tym otworem dostawał się do magazynu.

* **Statystyka policyjna.** W miesiącu listopadzie 1878 r. organa krakowskiej dyrekcji policji aresztowały 751 osób. Z tych oddano sądowi cywilno-karnym 281, a mianowicie: za zgwałcenie 1, za zabójstwo 1, za kradzież 103, za sprzeniewierzenie 5, za oszustwo 4, za pobicie skaleczenie i inne uszkodzenia ciała 3, za obrazę straży 7, za porwót z wydalenia 2, za pozostawienie koni bez dozoru 1, za złośliwe uszkodzenie cudzej własności 2, za włóczęgostwo i zbieranie nałogowe 62, za pijaństwo 90. Oddano magistratowi miasta Krakowa: za żebranie, brak zatrudnienia, brak miejsca przytułku, niemoralne życie, zbieganie z terminu i t. d. 180. W szpitalu umieszczono 38 osób. Ukarano zaś policyjnie za włóczęgostwo, awantury i t. d. 252. Nadto pociągnięto do odpowiedzialności 71 osób, a mianowicie: za przewinienia w służbie 45, za przekroczenie przepisów dorożkarskich 15, za otwarcie szynków w godzinach niedozwolonych 8 za dręczenie koni 1, za tamowanie przejścia na chodnikach 2.

† **Zmarli** w ostatnich dniach: w Windsorze sławny angielski malarz historyczny, E. M. Word, przeżywszy lat 63; w Londynie baron Heath; od lat 52 konsul generalny niegdyś królestwa Sardynii, a w ostatnich latach królestwa włoskiego.

— **Ostateczna rozprawa** w procesie sprawy zamachu na życie króla włoskiego, Passanante, jak donosi telegram z Rzymu, została na 30 dni odroczone, sąd bowiem zarządził zbadanie stanu umysłu oskarżonego.

— **Ściągany listem gończym** 42 letni kupiec suzawski Maurycy Wischower, podejrzany o sprzeniewierzenie sumy 7.000 zł., w tych dniach aresztowany został w Wiedniu.

— **Sułtan Zauzibaru,** jak donoszą dzienniki londyńskie, energicznie się zabrał do wytopienia handlu niewolnikami w swoim państwie, dzięki wpływowi angielskiego konsula generalnego, dr. Kirk. Jeden z najzuchwalszych handlarzy, Arab Zobaro, niedawno został zastrzelony. Na głowę jego wyznaczona była nagroda 100 dolarów. Sułtan nakazał także konfiskatę posiadłości handlarzy niewolnikami w Magadaszo.

— **O nieszczęściu** w kopalniach węgla pod Cardiff donoszą dzienniki angielskie: Wybuch gazów ziemnych nastąpił w nocy, zrazu w szachcie środkowym, od lat 10 do 12 będącym w ruchu. Około 50 do 60 ludzi utraciło tu życie. Wkrótce potem ponowił się wybuch w kopalni pp. Cossin & Comp. w Pandy, a był taki gwałtowny, że o ratowaniu 58 gór-

ników, którzy podówczas znajdowali się w podziemiach, nie można było nawet pomyśleć. Fakt to pojąć, jakie nieszczęście to sprawiło pomiędzy robotnikami wrażeń. W pierwszej chwili utworzył się był wprawdzie z ochotników oddział ratunkowy, dzielni ci ludzie jednak cofną się wnet musieli przed duszącymi gazami. Wybuch zniszczył całą wentylację w kopalni i po większej części zerwał okrywający ją dach. Kilka dni przedzie zapewne, nim ofiary będą mogły być wydobyte z podziemia.

— **Osobliwa zemsta.** W londyńskim *Timesie* czytamy: Lord Brougham niegdyś rozmyślnie rozszerzył był pogłoskę o swej śmierci. Czuli on nieprzezwyčajony wstręt do ówczesnego redaktora *Times'a* p. Barnes, był więc ciekawy dowiedzieć się, co Barnes, który także jego nienawidził, napisze o nim jako o umarłym. Do rozszerzenia wzmiankowanej pogłoski posłużyła lordowi Brougham okoliczność, iż wóz pocztowy, którym jechał do Szkocji, doznał w drodze nieszczęśliwego wypadku. Żart swój posunął szlach-tny lord tak daleko, że kazał dla siebie zamówić trumnę i przygotować wszystko do swego pogrzebu. Nie istniały jeszcze wówczas ani koleje żelazne, ani telegrafy, jakoż redakcyja *Times'a* była ostrożna, że przez kilka dni czekała na potwierdzenie pogłoski o śmierci lorda Brougham, a Barnes nawet osobnego reportera wysłał z tego powodu ekstrapocztą do Szkocji. Reporter osobiście udał się do zamku lorda, a kiedy mu tam pokazano trumnę i całun śmiertelny, powrócił przekonywany już najzupełniej o śmierci lorda do Londynu. Na drugi dzień też pojawił się w *Timesie* życiorys Bourghama, do którego napisania Barnes, zdawało się, użył zamiast atramentu tylko jadu i żłości. Brougham triumfował! Opowiadano, że nieposiadał się z rad ści, że tak mu się powiedziało „złapać“ znieawidzonego redaktora, Barnes zaś jeszcze bardziej od tego czasu był rozszokowany na lorda.

— **Fatalnym dniem** był dla Mostaru 14 b. m. Jak donosi tamtejszy korespondent *N. fr. Presse* w dzień ten rano około godziny 9. zaważyły się kuchnie w dawniejszych koszarach tureckich, w których obecnie pomieszczony jest batalion pułku piechoty nr. 21, jedna bateria i oddział pociągów wojskowych, razem około 700 ludzi. Nieszczęście to zdarzyło się niestety w chwili, kiedy żołnierze zatrudnieni byli gotowaniem obiadu, jakoż pięciu z nich zostało niebezpiecznie przywalonych gruzem a trzech ponieśli cięższe uszkodzenia. Tego samego dnia o 5 po południu wybuchł pożar bardzo gwałtowny w najludniejszej części miasta. Zgorzał jeden dom większy, a sześć mniejszych. Tylko energicznemu ratunkowi ze strony żołnierzy inżynierzy zawdzięczyć należy, że pożar nie rozszerzył się dalej, i że mianowicie uratowana została szkoła turecka „beth handras“, ile że brakło całkiem przyrządów do gaszenia ognia. Nareszcie w rzeczonych wyżej koszarach runął znów mur, szczęściem jednak tym razem nikogo nie uszkodził. Już przed okupacją koszary owe tureckie znajdowały się w takim stanie, że w porze wicherów bora musiano je podierać ażeby się nie zawaliły. W Mostarze od Nowego roku panuje ciągle ciepło, prawdziwie wiosenne powietrze.

— **O tajemniczym zniknięciu** reprezentanta włoskiego w komisji granicznej serbsko-bułgarskiej, pułkownika Goli, podaje rzymski *Capitale* następujące, jak się zdaje wiarygodne szczegóły: „W liście prywatnym z dnia 17 listopada wyraził się Gola z wielkim niezadowoleniem o przykrem i trudnym zadaniu komisji, której był członkiem, dodając, iż skorzasta z przerwy w jej czynnościach, spowodowanej ciężką zimą, by odwiedzić kraj ojczysty. Zapowiedział, że się uda przez Belgrad, Bukareszt, Konstantynopol do Brindisi. Dwaj koledzy Goli, reprezentant angielski i rosyjski, korystali także z przerwy w czynnościach komisji i odjechali do swych krajów. Podczas gdy jednak dwaj ostatni szczęśliwie powrócili do domu, o reprezentancie włoskim po dniu 30 listopada nie już nie słyszano. Dnia tego przedstawił się Gola osobiście w konsulacie włoskim w Bukareszcie, gdzie oświadczył, że koleją wyjeżdża na Giurgewo do Stambułu. Reszta — jak powiada Hamlet — jest milczeniem“. Że pułkownik nie utracił życia przy przeprawie przez Dunaj, jak to przypuszczano pierwotnie, stwierdza oprócz wyżej podanych szczegółów, także następujące doniesienie belgradzkiego korespondenta *Nordd. Allg. Ztg.*: „Dnia 10 b. m. nadeszła do Belgradu wiadomość z Konstantynopola, że pułkownik Gola został w drodze zamordowany. Padł ofiarą skrytobójstwa. Śmierć jego wywołała w wyższych kołach tutejszych żal głęboki. Pułkownik bowiem w czasie krótkiego pobytu pośród nas dał się poznać z najpiękniejszych przymiotów umysłu i serca“.

— **Mrów w Konstantynopolu.** Wczoraj donosiliśmy, jaka ostra zima panuje w tym roku w południowej Europie. Według depeszy z Konstantynopola, cały półwysep bałkański i wybrzeża Azji Mniejszej w ostatnich dniach nawiedzone były wielką śnieżnicą i mrozami, niezapamiętanymi w tych okolicach. Mrozy dochodziły tam do 10° R.

— **O minutę zapóźno.** Jeden z dzienników nowojorskich opowiada: Dwaj złoczyńcy, James M'Donald i Charles Sharpe, po-

wieszeni zostali dnia 6 b. m. o godzinie 10 min. 42 w Mauch Chung, w Pensylwanii. Zaledwie wyciągnięto powieszonym fatalne schodki z pod nóg, a szeryf ukończył manipulację z powrózkiem, dało się słyszeć głośne dzwonięcie o bramy więzienia. Pokazało się, że nadszedł od gubernatora telegram z ulaskawieniem dla złoczyńców, lecz już było po wszystkim. Delikwenci nie żyli już, kiedy ich zdjęto z szubienicy.

— **Wystawa niemowląt** odbyła się w tych dniach, jak corocznie, w Brightonie, „Okazów“ było 90. Nagrody otrzymały niemowlęta największe, najmniejsze i najpiękniejsze, najwięcej rozwinięte umysłowo i t. d. Nagrody te stanowiły srebrne łyżki, kołyski, flaszeczki do ssania, suwereny i t. p.

Kwiaty zimowe.

I.

(R) Otoż i karnawał rozpoczął swe panowanie, — bale, wieczorki, rauty, reduty zacierają się sypać jak z pełnoroga, wbrew powszechnym utyskiwaniom, że tego roku zapusty nie obiecuja wiele, że miną dość cicho i skromnie.... Jakże w takiej porze obyć się bez kwiatów?... Któż z pięknych pań obędzie się bez bukietu, któraż główka nadobna poprzestanie na samej ozdobie, choćby najpiękniejszych włosów, na samym blasku dyademem z ognistych brylantów — skoro każdej główce tak pięknie przystoi wdzięczny kwiat świeży, którego urok ich a tak poetyczny nie gaśnie nawet przy blasku brylantów, przy żywych barwach szmaragdów, turkusów, szafirów i choćby całej Golkondy? Obaczmy, co nam daje pora i sztuka ogrodnicza.

Główną rolę odgrywa kamelia — kamelia królowa balów, rywalka kochanki słowika, róży. I trzeba przyznać, że pięknie zastępuje swą rywalkę, bo i piękną swą budową i barwą przypomina nam różę. Jedynie zapachu jej brak — gdyby niemała nie była, gdyby technicznie wonne oblało jej lice, zdobyłaby niezawodnie w królestwie kwiatów berło mognące.

Ojczyzną kamelii, jak to jej nazwa botaniczna „*Camellia japonica*“ wskazuje, jest Japonia, gdzie wyrasta w drzewo na 5—7 metrów wysokie, lub też tworzy krzew wielki, szeroko rozgałęziony. Do Europy przywiózł ją w początkach zeszłego stulecia misionarz Jerzy Kamell i ztąd też nosi jego nazwę, nadaną sobie przez ojca nowoczesnej botaniki, wielkiego Lineusza. Pierwsze jednakowoż okazy zmarniały skutkiem fałszywego pielęgnowania; trzymano je bowiem w cieplarniach, a roślina nasza ciepła nie znosi. Ten szkodliwy wpływ ciepła główną jest przyczyną, że i w naszych pomieszkaniach z koryściami hodować jej nie można. Udaje się to wprawdzie niejednemu amatorowi kwiatów, ale w ogóle polaczona jest hodowla pokojowa kamelii z wielkimi trudnościami. Oprócz bowiem ciepła niekorzystnie wpływa na jej rozwój nieunikniony w pomieszkaniach kurz, szkodzi jej woda wapienna, brak światła itp. A jakże trudno o wszystkie te warunki w naszych pokojach! To też jeżeli kiedy roślina ta zabłąka się do pokojów pań naszych, niedługo czarują swą pięknością.

Nie będziemy tu wyleciać rozmaitych naszego kwiatu odmian, wyprodukowanych przez ogrodników, każda bowiem w swoim rodzaju jest piękna; wspomniemy tylko, że z białych najpiękniejsza jest najdawniejsza pełna jej odmiana *Camellia japonica alba flore pleno*. Nawiasem wspomniemy tutaj, że kamelii o barwie niebieskiej, żółtej i czarnej nie zdołano dotychczas uzyskać i trudno się nawet spodziewać, aby kiedy uzyskano. To więc, co Dumas o niebieskiej kamelii w sławnej swej powieści powiada, należy do fantazyi powieściopisarskiej.

Zanim jeszcze kamelia rozwinęła piękne swe pączki kwitnęły już inne drobniejsze kwiatki znane pod nazwą *prymule* a mianowicie: *Primula praenitans*, albo też *Primula chinensis*. Są to braciarki naszych pierwiosneków, chociaż mało co do nich podobne. Jeszcze kształt kwiatu przypomina nam nasze rodzinne roślinki, lecz barwa ich, kształt i osadzenie liścia całkiem są odmienne. Nasz pierwiosnek ma bowiem liść owalno-podłużny, prawie sercowy i bezogonkowy, tymczasem u chińskiego tego gatunku osadzonemu jest liść na długich ogonkach, jest głęboko wcinany i silnie włoskami pokryty. Gatunek ten znanym jest w Europie dopiero od r. 1824 i od tego czasu wyprodukowała sztuka ogrodnicza innstwo odmian o kwiatkach rozmaitej wielkości, pustych i pełnych, czerwonych, różowych aż do białych. Znane one są powszechnie i bawią nasze oko od rychłej jesieni aż do początków wiosny. Że w pokojach naszych *prymule* nie tak pięknie wyglądają jak u ogrodników, przyczyną tego jest nadmiar ciepła, a potem i okoliczność, że ogrodnicy rok rocznie wyprowadzają je z ogrodu, lub też, co u pełnych odmian na miejsce, za pomocą sadzonek. W pomieszkaniach zaś hodujemy je jako rośliny trwałe, a z powodu nieuniknionych uchybień kwiaty nasze drobnieją. Stosownie hodowane roślinki wydają kwiaty dochodzące niekiedy rozmiarem talarka.

Przechodzimy teraz do hijacyntów, które nie choć swą barwą, ale i zapachem wyszczególniają się pomiędzy kwiatami w obecnej porze. Ojczyzną hijacyntu jest Azja mniejsza, gdzie dziko rosną ma kwiaty barwy ciemno-niebieskiej na wydłużonej łodyżce kwiatowej w liczbie 6 — 8 osadzone. Wkrótce z pewnością orzec nie można, to tylko jest pewnem, że już w początku szesnastego stulecia uprawiano hijacynty w Holandii na większą skalę. Sztuka ogrodnicza wyprodukowała z pierworzycu tak rozmaite odmiany, że dzisiejszy hijacynt wcale prawie nie przypomina prototypu. Mamy bowiem hijacynty nie tylko we wszelkich odcieniach barw, poczynając od fioletowej, modrej, błękitnej, żółtej, pomarańczowej, czerwonej do czysto białej, lub z zielonemi końcami płatków kwiatowych; mamy nie tylko pojedyncze o gronach liczących od 50 do 80 już to mniejszych już też większych wspaniałych dzwoneczków kwiatowych — lecz także hijacynty o kwiatkach pełnych, które wprawdzie nie posiadają tak licznych kwiatuśzków, jak pojedyncze, lecz rozporządzają także pysznym gronem, często do 25 przednich dzwoneczków.

Może nie od rzeczy będzie opisać w w krótkości hodowlę wazonkową hijacyntów. Zakupiwszy sobie cebulki hijacyntowe — najlepsze z nich są z Harlem w Holandii — bierzemy wazonki 10 cm. średnicy, a 12—15 cm. wysokości, tak nazwane hijacyntowe i nakładamy na spód czerepów na 1 centymeter. Następnie napełniamy wazonki tak do dwóch trzecich żyzną, lecz lekką ziemią kompostową lub ogrodową; w tej ziemi robimy dołek, niejako gniazdko, z piasku lub węgla tłuczonego, i wsadzamy weń lekko cebulkę, a wreszcie dopełniamy wazonki ziemią tak daleko, aby czubek cebulki sterczał po nad ziemię, a ziemia nie dochodziła jeszcze do krańcowego obwodu wazonu. Tak zasadzone hijacynty ustawiamy w skrzynię, zasypujemy je zupełnie piaskiem wilgotnym i wstawiamy do piwnicy, ażeby puściły korzenie. Z tego miejsca wyjmujemy dopiero nasze wazonki, gdy się przekonamy, że cebulki puściły zielone stożkowate czubki na 1 cm. duże i ustawiamy na półcie, zkad je można brać według potrzeby do pokoju, a nawet za piec, byleby ten nie był za gorący. Od tego czasu aż do rozkwitnienia potrzeba zazwyczaj jeszcze jednego miesiąca, co wszakże zależy od gatunku. W początkach pędzenia należy podlewać nie wiele, później wszakże, gdy liście się wykształca, i kwiaty się zacznie rozwijać, podlewać się więcej; i to wodą wystałą, temperatury pokojowej. — Ażeby łodyżka kwiatowa dostatecznie się wydłużyła utrzymujemy ją dopokąd się ponad liście nie wydłuzi, w ciemności za pomocą odwróconych próżnych wazonków, które później zdejmujemy. Po okwitnieniu ścinamy łodyżkę kwiatową i ustawiamy wazonki na światło, zmniejszając coraz bardziej podlewanie dopoty, aż zółknące liście nam nie wskażą, że roślina zabiera się do spoczynku. Gdy wszystko zeschnie, wyjmujemy cebulkę z wazonka, czyścimy, osuszamy i przechowujemy. Cebulki takich pędzonych można jeszcze w następnym roku użyć do hodowli wazonkowej; kwiat jednakowoż już nie będzie tak piękny. Najlepiej użyć cebulek do hodowli gruntowej, tym sposobem przechodzą do siebie i wydają jeszcze piękne kwiaty.

Może nie od rzeczy będzie opisać w w krótkości hodowlę wazonkową hijacyntów. Zakupiwszy sobie cebulki hijacyntowe — najlepsze z nich są z Harlem w Holandii — bierzemy wazonki 10 cm. średnicy, a 12—15 cm. wysokości, tak nazwane hijacyntowe i nakładamy na spód czerepów na 1 centymeter. Następnie napełniamy wazonki tak do dwóch trzecich żyzną, lecz lekką ziemią kompostową lub ogrodową; w tej ziemi robimy dołek, niejako gniazdko, z piasku lub węgla tłuczonego, i wsadzamy weń lekko cebulkę, a wreszcie dopełniamy wazonki ziemią tak daleko, aby czubek cebulki sterczał po nad ziemię, a ziemia nie dochodziła jeszcze do krańcowego obwodu wazonu. Tak zasadzone hijacynty ustawiamy w skrzynię, zasypujemy je zupełnie piaskiem wilgotnym i wstawiamy do piwnicy, ażeby puściły korzenie. Z tego miejsca wyjmujemy dopiero nasze wazonki, gdy się przekonamy, że cebulki puściły zielone stożkowate czubki na 1 cm. duże i ustawiamy na półcie, zkad je można brać według potrzeby do pokoju, a nawet za piec, byleby ten nie był za gorący. Od tego czasu aż do rozkwitnienia potrzeba zazwyczaj jeszcze jednego miesiąca, co wszakże zależy od gatunku. W początkach pędzenia należy podlewać nie wiele, później wszakże, gdy liście się wykształca, i kwiaty się zacznie rozwijać, podlewać się więcej; i to wodą wystałą, temperatury pokojowej. — Ażeby łodyżka kwiatowa dostatecznie się wydłużyła utrzymujemy ją dopokąd się ponad liście nie wydłuzi, w ciemności za pomocą odwróconych próżnych wazonków, które później zdejmujemy. Po okwitnieniu ścinamy łodyżkę kwiatową i ustawiamy wazonki na światło, zmniejszając coraz bardziej podlewanie dopoty, aż zółknące liście nam nie wskażą, że roślina zabiera się do spoczynku. Gdy wszystko zeschnie, wyjmujemy cebulkę z wazonka, czyścimy, osuszamy i przechowujemy. Cebulki takich pędzonych można jeszcze w następnym roku użyć do hodowli wazonkowej; kwiat jednakowoż już nie będzie tak piękny. Najlepiej użyć cebulek do hodowli gruntowej, tym sposobem przechodzą do siebie i wydają jeszcze piękne kwiaty.

Notatki literacko-artystyczne.

(n) **Jan Łaski**, arcybiskup gnieźnieński, maż pełen zasług około kościoła i Rzeczypospolitej, obdarzony niepospolitą bystrością umysłu i dzielnością charakteru, wpływem swym znaczeniem jako najwyższy dostojnik duchowny i pierwszy doradca króla, a osobliwie gorliwym popieraniem swych krewnych, dla których pod koniec życia wszystko był poświęcił, zjednał sobie liczny zastęp nieprzyjaciół i przeciwników, usiłujących spotwarzyć szlachetną postać prymasa. Paszkwile głośnego w swoim czasie poety Krzyckiego, obelgi Tomickiego i niecne intrzygi jego partyi nie zdołały wprawdzie zmać energii arcybiskupa i nie odwróciły go z raz obranej drogi, ale przyczyniły się niepomalu do zawikłania go w plany awanturniczego i ambitnego synowa Hieronima Łaskiego i postawiły go nad przepaścią grozącą sędziwemu starcowi co najmniej głębokim upokorzeniem. Mam tu namysli pomoc udzieloną przez Hieronima Łaskiemu, sojusznikowi króla Jana sprzymierzonego podówczas z sułtanem Solimanem. Czyn ten sprowadziło smutne następstwa dla arcybiskupa. Wytoczono mu przed kuryą rzymską proces i oskarżono 1530 r. jako sprzymierzeńca heretyków i Sułtana tureckiego. Oskarżenie to nie zostało bez wpływu na opinię u

potomnych i nie przebaczone arcybiskupowi tego postępowania. Profesor Zeisberg w dziele *Johann Łaski und sein Testament* opierając się na fałszywej wiadomości połanej przez Sobieszczańskiego i Bartoszewicza mówi nawet, że arcybiskup został za to przez papieża Klemensa VII wyklęty. Udział arcybiskupa w akcyi Hieronima i pobudki jego działania były aż do najnowszych czasów znane i pojmovane albo ni. do „kłamliwej“ albo fałszywej. Zasługa ich rozjaśnienia należy się dr. Hirschbergowi, który w dziele zatytułowanym *Jan Łaski arcybiskup gnieźnieński sprzymierzeńcem sułtana tureckiego* przedstawił nam w prawdziwym świetle ten ostatni tragiczny ustęp z życia prymasa. Autor *Decyusza* należy do szkoły uczonych, którzy bez względu na religijne i polityczne zapatrywania obecnej chwili wypowiadają sąd swój o przeszłości, nie kierując się tendencyjnością. Z tego względu nabiera większego dla nas znaczenia rehabilitacya arcybiskupa Łaskiego, która zresztą wytrzymuje zusełanie umiejętnej krytyki. Autor zabierając się do obszerniej monografii nad Hieronimem Łaskim, słynnym w XVI w. dyplomata, zetknął się w wspomnianej kwestyi z czynnościami i współudziałem arcybiskupa, które postawili wyświecić w osobnym dziele. Aby zaś przedstawić w należytem świetle stanowisko prymasa w tej sprawie, scharakteryzował nam autor najprzód dobitnie jego osobistość, dążenia. które skutki zabiegów i intryg stronictwa przeciwnego wywołały ową katastrofę z r. 1530, przedstawił potem szczegółowo agitacya i czynności Hieronima Łaskiego i pomoc udzieloną mu przez prymasa, a w końcu dopiero na takich silnych podstawach wydał sąd o Janie Łaskim jako o pośrednim sprzymierzeńcu niewiary. Cóż więc popchnęło arcybiskupa do wspierania sułtana tureckiego? Według niezachwianych dowodów autora przedewszystkiem zacięłość jego przeciwników, którzy wyszukiwali i drażnili niepomiarne chęć prymasa wyniesienia rodu swego. Obok tych wewnętrznych pobudek nie pozostały tu bez wpływu polityczne stosunki europejskie i panująca wówczas idea wieku ale czynniki te usunął autor na drugi plan. Po szczegółowy w tej ciekawej kwestyi historycznej odsyłamy do wspomnianego dzieła dr. Hirschberga, napisanego bardzo przystępnie i zajmująco.

GOSPODARSTWO I HANDEL

Wiedeń, 20 stycznia. (Tel. *Gazety Lwowskiej*.) Na dzisiejszy targ była sprzedana 3681 sztuk: t. j. 1407 wołów galicyjskich, 1897 węgierskich i 377 niemieckich. Znaczny spód spowodował niżenie ceny, które nie dotknęło towaru galicyjskiego w przednim gatunku. Część sprzedanego była nie została sprzedana. Płacono od 100 kilo: za galicyjskie woły 51.50—58.50 zł., za węgierskie 51 do 59 zł., za niemieckie 54—58 zł., za krowy 51—55 zł., za byki 50—53 zł., za barwoły 42—44 zł.

OSTATNIA POCZTA

Wczoraj miał p. Dufaure w wersalskiej Izbie deputowanych dać bliższe wyjaśnienia znanego swego programu, a od tych wyjaśnień uczynili republikanie zależnym los gabinetu. Program pana Dufaure, jakkolwiek na pozór wydaje się bardzo umiarkowanym, jest jednak dość ogólnikowy a wskutek tego dopuszcza interpretacyi bądź ściślej mówiąc bądź rozszerzającej. Ta elastyczność programu podaje rządowi możliwość bez widocznego odwrotu zastosować się do życzenia większości Izby deputowanych. Czy jednak gabinet zechce to uczynić? Czy reform z powiedzianych w programie nie uważa za maximum ustępstw, jakie szowinistom republikańskim zrobić można bez ujemny dla społecznego dobra? Lewica postawiła wyraźnie swoje warunki: usunięcie wszystkich „reakcyjnych“ urzędników i zastąpienie ich republikanami, zreformowanie Rady stanu w duchu republikańskim, wreszcie ścisłe wykonanie ustawy o wyższych komendach wojskowych t. j. obsadzenie tych posad republikańskimi generałami. We wszystkich tych warunkach kwestya osób gra, jak widzimy, główną rolę; pp republikanie radziły jak najprędzej zacząć spożywać owoce swych „bezinteresownych“ poświęceń. I właśnie dlatego, że nie o zasady lecz o posady chodzi, przybrało przesilenie gabinetowe cechę tak ostrą i drażliwą. Wątpić należy, aby pan Dufaure, który jak przypuszczają należy, idzie ręką w rękę z marszałkiem Mac Mahonem, zdecydował się dla zatrzymania teki kapitulował przed tymi rycerza-

mi lewicy. Jeden z organów gabinetu, National, oświadczył temi dniami wyraźnie, że ministerstwo ustąpi, jeżeli większość republikańska nie będzie się kontentować zwycięstwem odniesionem przy pomocy prawicy. Ten sam dziennik wzywa następnie Gambetta, aby stanął u steru rządu, skoro gabinet Dufaure zmuszonym będzie do dymisji. „Na dwuznaczne postępowanie już nie pora, Gambetta jest panem sytuacji, on to wywołał dzisiejsze przesilenie; niechże kraj dowiedzie się, że umiarkowani republikanie nie posiadają już władzy i że nadszedł czas rządów radykalnych.“ Czy p. Gambetta będzie miał odwagę stanąć już teraz na czele rządu? Nie wiemy. To pewna, że z chwilą tą republika francuska wstąpiłaby na bardzo pochylą płaszczyznę.

Warto zanotować ciekawe spostrzeżenie, jakie zrobił Petersb. Wiedom. z dnia 16 b. m. W artykule pod napisem: „Nasze sprawy zagraniczne i wewnętrzne“ tak się wyraża organ panslawistyczny:

„Piszą nam z Wiednia o głębokiej zmianie w usposobieniach reprezentantów ludów słowiańskich w Austrii względem Rosyji. Niedawno jeszcze wszystko dążyło do zbliżenia się z Rosyją, teraz zaś nagle wszystko się od niej odwraca. Nietylko Krowci i Polacy, ale nadto Czesi dotychczas stale nam oddani, obecnie się od nas odstrychnęli. Starzy i młodzi Czesi nagle uwierzyli w Austryję, jako „jedyną zapewniającą zbawienie“ i w trwałość jej istnienia. W kołach słowiańskich w Wiedniu tak teraz mówią: „Platonicznie jesteśmy Słowianami, ale de facto — Austryakami“. W chwili obecnej nie rozlegają się już słodkie mowy dla nas ani Riegera, ani Sławkowskiego ani Skrejszowskiego. Dziwić się tej zmianie wcale nie trzeba. Była ona do przewidzenia i znaczy jedynie osłabienie wpływu Rosyji na półwyspie bałkańskim i przejście tego wpływu w ręce Austrii. Skutkiem tego Słowiańszczyzna niewątpliwie rozpadnie się na dwie połowy — na austryacką i na rosyjską. Ze strony Rosyji tylko polityka narodowa i narodowość szanująca, a przytem polityka pełna szczerości i mocy, może zapobiedz niedogodnościom, jakie wynikną dla nas z takiego rozbratu Słowian i interesów słowiańskich.“

W sejmie bawarskim postawiono 18 b. m. wniosek, aby upraszać króla o polecenie reprezentantowi Bawaryi w Radzie związkowej niemieckiej, by głosował przeciw projektowi ustawy o ścieśnieniu w parlamencie wolności słowa. Taki sam wniosek postawiło, jak wiadomo, kilka dni przedtem stronnictwo centrum w sejmie pruskim.

W sobotę 18 b. m. zebrał się miano w Sofii pierwsze bułgarskie zgromadzenie narodowe w celu uchwalenia konstytucyi dla nowego księstwa i wyboru pantającego księcia. W niedzielę miał generalny gubernator Bułgaryi książę Dundukow w Korsakow odbyć przegląd nowo utworzonej armii bułgarskiej, aby zaprezentować ją deputowanym. Tegoż dnia miał zacząć wychodzić w Sofii dziennik w języku francuskim pod tytułem *Indépendance bulgare*. Taki był pro-

gram; czy został wykonany, nie wiadomo nam jeszcze.

Korespondent *Standarda*, który tworzy kolumnie gen. Stewarta, przysłał dziennikowi swemu następujące sprawozdanie o wkroczeniu Anglików do Kandaharu: „Gdyśmy się zbliżyli do miasta, spostrzegliśmy kilka tysięcy mieszkańców siedzących pod drzewami i ruinami otaczającymi miasto. Przypatrywali się oni nam z ową spokojną godnością, która lud ten cechuje. Na ulicach zgromadził się znaczny tłum ludzi, a na dachach siedziało wiele kobiet, które widocznie używają tu daleko większej swobody niż w muzułmańskich miastach indyjskich. Także na ulicach widzieliśmy wiele niezastroszonych twarzy kobiecych.“

Ludność Kandaharu jest usposobiona zupełnie pokojowo, a przemysłowcy objawiają otwarcie swe zadowolenie, żeśmy wyswobodzili ich z pod despotyzmu emira. Wszystkie sklepy są otwarte, a interesa handlowe idą zwykłym torem. Nie uznano za rzecz potrzebną pozostawiać w mieście znacznej siły wojskowej, a generał ze sztabem i głównymi siłami zajmuje obóz zewnątrz miasta. Tylko jeden batalion 25 bengalskiego pułku piechoty pozostanie w Kandaharze i obozować będzie na wielkim placu w centrum miasta. Szpital zostanie urządzony w cytadeli. Generał Stewart otrzymał wiadomość, że Jakub chan uciekł z Kabulu i że tam nie ma nikogo, z kimby o pokój traktować można. Powszechno jest mniemanie, że wyruszymy w dalszy pochód, skoro pogoda pozwoli i posiłki nadejdą. Samo miasto Kandahar tak opisuje korespondent: „Kandahar jest nie tyle wielkim miastem, ile raczej konglomeratem licznych wsi, otoczonych murami na podłużnej równinie, poprzerzynanej co 50 łokci kanałami. Cały ten kompleks opasany jest wspólnym murem a strone, kamieniste wzgórza otaczają go w pewnej odległości. Mury są znacznej grubości i wysokości i znajdują się w dobrym stanie. Bastiony i wieże, które w r. 1840 miały tu istnieć, znikły bez śladu.“

Ostatnia encyklika papieška znalazła w rządowej prasie włoskiej bardzo przychylnę przyjęcie. Tak np. *Avvenire*, organ Depretisa, oświadcza się przeciw antycyjalnym środkom przymusowym a za ekonomicznymi i finansowymi reformami na korzyść klasy robotniczej i mniema, że Leon XIII przedsięwziął dzisiaj to, czego dotąd nie uczynił żaden władca i żaden rząd. Powiedział on prawdę wszystkim, wielkim i małym, przypomniał prawodawcom i robotnikom ich obowiązki, postawił zupełny program dla ocalenia społeczeństwa i dowiódł ponownie, że religia nie służy interesom pojedynczych stanów, lecz obejmując wszystkich równą miłością, ma na oku dobro całej ludzkości. Papież nie pragnie stłumienia wolności, lecz chce z pobiedz rozpamiętaniu a ocalić prawdziwą wolność, jakiej i religia się domaga. Podług *Avvenire* dąży rząd włoski do tego samego celu. Co się tyczy Niemiec, to wspomniany organ ministerjalny nie pojmuje, jak rząd ten może się spodziewać dobrego rezultatu ze środków przymusowych, gdy przeciw jednej trzeciej ludności prowadzi walkę kul-

turową i usiłuje narzucić wszystkim jedną wolę. *Avvenire* kończy swój artykuł temi słowami: „Możemy się zupełnie pisać na program Leona XIII, proklamując wolność i żądając reform“ (*proclamando la libertà e chiedendo le riforme*).

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 20 stycznia. Komisya Izby deputowanych przyjęła traktat handlowy z Włochami.

Wiedeń, 20 stycznia. W komisji budżetowej wywiązała się dłuższa rozprawa o złych stosunkach w szkołach ludowych. Minister Stremayr uznaje słuszność zarzutów i oświadcza, że wina spada nie na ducha ustaw szkolnych lecz na dowolne wykonywanie i tłumaczenie ustaw przez autonomiczne organa szkolne. Minister przyrzekł zarządzić ile możności złemu stanowi w drodze rozporządzeń.

Berlin, 20 stycznia. Według *Nordd. Allg. Ztg.* ks. Bismarck wysłał tajnego radcę rządowego Finkelberga do Wiednia, aby porozumiał się z austryackimi władzami sanitarnymi co do użycia skutecznych środków zaradczych przeciw zarazie mоровej.

Wersal, 20 stycznia. W Izbie deputowanych Dufaure wskazując na swój udział w utworzeniu republiki oświadcza, że okaże się surowszym wobec urzędników nie zapoznając zaśług położonych. Radykały uderzają na gabinet i wnoszą prosty porządek dzienny. Ferry wnosi umotywowany porządek dzienny, który rząd przyjmuje. Po odrzuceniu wniosku radykalnego porządek dzienny Ferry'ego przyjęty został 223 głosami przeciw 121.

Rzym, 20 stycznia. W senacie Vitelleschi interpelował o zagranicznej polityce. Interpelant uznaje, że Austria spełniła ma w Bośni i Hercegowinie wielką misję i życzy jej najlepszego powodzenia. Przemawiali jeszcze Caracciolo i Pantaleoni. Jutro Depretis da odpowiedź.

(H) Wiedeń, 21 stycznia (Tel. pr.) Na ostatniem posiedzeniu komisji budżetowej Rady państwa sprawozdawał dep. Suess, znany z niechęci swej do galicyjskich zakładów szkolnych, wybrał sobie za przedmiot krytyki teologiczny fakultet krakowski uniwersytetu, żądając, aby był zwinięty, bo liczy tylko ośmiu słuchaczy.

Dr. Weigel wystąpił energicznie przeciw temu żądaniu, podnosząc, że fakultet teologiczny nie 8 ale 23 liczy słuchaczy, i zwracając na to uwagę, że chociaż fakultet teologiczny uniwersytetu w Insprucku ma tylko 18 a medyczny tylko 35 słuchaczy, nikt przecież nie wpadł na myśl zwinięcia obu tych fakultetów w stolicy tyrolskiej. Dep. Weigel mniema, że mały stopień rozwoju teologicznego fakultetu w Krakowie przypisać należy niepomysłnym stosunkom dycezyjnej administracji obecnej i skąpej płacy nauczycieli. Stan ten niekorzystny domaga się spiesznej zarady.

Minister dr. Stremayr oświadczył, że usunięcie zachodzących niezaprzeczenie wadliwości w administracji dycezyi krakowskiej nastąpi wkrótce i posłuży także do rozwoju teologicznego. Po zwróceniu funduszków uniwersytetu krakowskiego przez Rosyję, do czego prawdopodobnie rząd rosyjski również się okaże skłonny, jak przy zwrocie funduszków biskupstwa, profesorowie teologicznego fakultetu w Krakowie otrzymają stosowniejsze dotacje bez obciążenia skarbu publicznego.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń, 20 stycznia 1879, godz. 2 min. 10. Losy kredytowe 160.75. Weg. akcyje kredyt. 218.80. Akcyje anglo-austr. 97.70. Akcyje banku Union 67.—, Akcyje kolei Karola Ludwika 226.60, Akcyje kolei północnej 206.50. Akcyje kolei południowej 64.50 Akcyje kolei Alfeld 117.—, Akcyje kolei Elżbiety 160.—, Akcyje kolei Lwow-Czerniow. 123.50, Akcyje kolei weg. północno-wschodniej 116.—, Akcyje kolei Rudolfa 117.—, Akcyje kolei Albrechta —, Weg. oblig. państw. w złocie 66.50, Galic. oblig. indemn. 85.25, Losy z r. 1864 141.75. Akcyje kolei siedmiogrodzkiej 107.50. Akcyje banku obrotowego 105.50. Losy tureckie 20.60, Akcyje kolei weg.-galic. —, Akcyje kolei państwowej 244.—, Akcyje banku związkowego 106.25, Rubel papierowy 1.13 1/2, Wiedeńskie losy 90.50 Węgierskie losy 79.50, Mark. niemiecki 57.65, Węgierska renta 83.40. Usposobienie lepsze.

Wiedeń, dnia 20 stycznia, godzina 5 minut. 49. Akcyje kredytowe 221.75, Anglo-Austr. —, Unionsbank —, Kolej Karola Ludwika 227.—, Południowa —, Renta pap. 61.87, Rubel papierowy —, Gal. listy zastawne 91.25, Gal. listy indemnizacyjne —, Mark niem. —, Gal. bank rustykalny 93.50, Losy z r. 1860 —, Napoleondor 9.33. Usposobienie silne.

Wiedeń, dnia 21 stycznia, godz. 10 minut 35. Akcyje kredytowe 222.30, Anglo-austr. 98.—, Akcyje banku Union 67.25, Kolej Kar. Ludw. 227.—, Południowa —, Renta pap. —, Galic. bank hip. —, Gal. oblig. indemn. —, Gal. listy zastaw. banku włośc. —, Losy z r. 1850 —, Napoleondor 9.33, Rubel papierowy 1.13 1/2. Usposobienie silne, ciche.

Odpowiedzialny redaktor Władysław Łoziński.

Cennik lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej. Lwów, dnia 20 stycznia 1879. Table with columns for 'I. Akcyje za sztukę', '2. Listy zast. za 100 zł.', '3. Listy dłużne za 100 zł.', '4. Oblig. za 100 zł.', '5. Losy Miasta Krakowa', '6. Monety'.

Kurs giełdy wiedeńskiej dnia 1. stycznia 1878. Table with columns for '1. Dług państwa', '2. Obligacje indemn. 5 pr. za', '3. Akcyje'.

Table with columns for 'Lwów, Czern. kolei po 200 zł. wa. w sr.', '5. Listy zastawne losowane.', '6. Obligacje z prawem pierwszeństwa (za 100 zł.)', '7. Losy'.

Table with columns for 'Keglewiecha po 10 zł. m. k.', 'Weksle (na 3 miesiące)', 'Kurs złota', 'Z lwowskiej izby handlowej i przemysłowej'.

Przyjechali do Lwowa

dnia 21 stycznia 1879.

Hotel George'a

Pp. M. br. Romaszkan ze Stanisławowa. W. Gizycki z Podola rosyjskiego.

Hotel Europejski.

Pp. W. Schwarz z Żółkwi. A. Kownacki z Czernicy. A. Mandel z Pragi.

Hotel Warszawski.

Pp. K. hr. Łoś z Kulmatycz. J. Wartanowicz z Zagrobeli.

Hotel Langa.

Pp. B. Bodnacki z Kjowa. Sz Morgenstern z Pragi.

Hotel Angielski.

Pd. A. Reindl z Wolicy. Dr. J. Rozenberg ze Stanisławowa.

Hotel Lazarusa.

Pp. S. Weiss z Andrychowa. D. Fuchs z Przemyslan. H. Rebenwuzel z Wiednia.

Hotel Kuhna.

Pp. M. br. Brückmann z Wołoszcza. J. Łoziński z Jaworowa. J. Frenkel z Żółkwi.

Odjechali ze Lwowa.

Pp. S. hr. Potocki do Rymanowa. J. Szeppego do Monasterzysk. I. Krasicki do Bachurca. S. Wysocki do Laszek.

Spostrzeżenia meteorologiczne.

z dnia 21 stycznia 1879 o godz 7 rano. Barometr 737.16 mm Psychrometr suchy — 9.9°C. Psychrometr wilgotny — 10.0°C. Prężność pary — 2.0 m. Wilgość 97 %. Zachmurzenie 10. Wiatr NW2 Ozon 9. Opad w mm z ostatnich 24 godzin Temperatura powietrza — 7.9°R. Barometr opada.

Pociągi kolejowe.

Przychodzą do Lwowa.

Z Krakowa: o godzinie 5 minut 23 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m 27, wieczór (pociąg osobowy); o godz. 11 min. 8 przed południem pociąg mieszany. i

Z Podwoleczysk: (na dworzec w Podzamczu): o godzinie 3 minut 2 rano (pociąg osobowy); o godzinie 3 min. 9 po południu (pociąg mieszany);

Z Podwoleczysk: (na dworzec lwowski główny): o godz. 10 min. 43 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 3 min. 33 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 39 po południu (pociąg mieszany).

Z Czerniowiec: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny), o godzinie 3 minut 45 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 minut 50 po południu (pociąg mieszany).

Ze Stanisławowa: (na Stryj) do Lwowa (nr. 2) o godz. 8 min. 15 wieczór.

Odjeżdżą ze Lwowa.

Do Krakowa: o godzinie 11stej min. 5 przed północą (pociąg pospieszny); o godz. 4 min 23 rano (pociąg osobowy); o go-

dzinie 4 minut 39 po południu (pociąg mieszany).

Do Stanisławowa: (na Stryj): (poc. nr. 1) o godzinie 6 minut 40 rano.

Do Podwoleczysk: (z Podzamczu): o godz. 11 minut 10 wieczór (pociąg osobowy); o godzinie 12 minut 27 w południe (pociąg mieszany).

Do Podwoleczysk: (z głównego dworca): o godzinie 5 min. 37 rano (pospieszny); o godzinie 10 min. 44 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 12 minut 5 w południe (pociąg mieszany).

Do Czerniowiec: o godz. 6 min. 45 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 11 min. 25 wieczór (pociąg mieszany); o godzinie 12 min. 30 z południa (pociąg mieszany).

Pory niniejszego rozkładu jazdy odnoszą się do południka peszteńskiego, godz. 12 w Peszcie odpowiada godz. 12 m 20 we Lwowie

Dziennik Urzędowy.

(412 2—3) L. 12848.

Ogłoszenie konkursu.

Celem obsadzenia posady sługi szkolnego w c. k. seminarium nauczycielskim żeńskim we Lwowie z płacą w kwocie rocznej 250 zł. w. a. i dodatkiem 25 proc. z tytułu czynnej służby ogłasza się niniejszem konkurs z uwagą, iż posada ta jest zastrzeżona w myśl ustawy z dnia 19go kwietnia 1872 przedewszystkiem dla wyśluzonych podoficerów c. k. armii. Ubiegający się o tę posadę, winni wykazać się w podaniu certyfikatem kwalifikacyjnym c. k. władz wojskowych, tudzież przedłożyć świadectwo moralności i uzdolnienia fizycznego jakoteż udowodnić, że posiadają znajomość języka krajowego, i że umieją czytać i pisać.

W braku kwalifikowanych podoficerów mogą posadę tę nadają być innym także kandydatom, podają zaopatrzone w podane wyżej dokumenta, należy przedłożyć c. k. krajowej Radzie szkolnej najdalej do końca lutego 1879.

Obwieszczenie.

L. 7786. C. k. sąd powiatowy w Komarnie uwiadamia, iż celem ściągania kwoty 36 zł, 20 cnt. w. a. z pn. od Mikołaja Kuzmy na rzecz Mojżesza Fishmana odbędzie się przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 94 star 146 now. w Rumnie położonej w trzech terminach a to na dniu 15 stycznia, 13 lutego i 14 marca 1879, każdym razem o godz. 10 przedpołudniem.

Cena szacunkowa wynosi 365 zł. w. a. Resztę warunków licytacyjnych w tutejszo sądowej registraturze przejrzeć można. Komarno dnia 23 października 1878.

Edykt.

L. 62469 C. k. sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że Rudolf Grossman we własnym imieniu i jako opiekun nieletnich Karoliny Grossman, Jerzego Grossmann, Elzbiety Langner i Joanny Langner przeciw Janowi Pawłowi Szabinaj tudzież tegoż spadkobiercom pod dniem 13 grudnia 1878 l. 6246 o uznanie sumy 634 złr. w. w. pochodzącej ze sumy 1700 złr. w. w. za umorzoną i wykreślenie takowej ze stanu biernego realności l. 455 3/4 pozew wniósł i o pomoc sądową prosił, wskutek czego uchwałą z dnia 28 grudnia 1878 l. 62469 pozew powyższy do postępowania pisemnego celem wniesienia obrony w przeciagu 90 dni dekretowany został.

Ponieważ miejsce pobytu pozwanego tudzież tegoż spadkobierców nie jest wiadome a zatem c. k. sąd krajowy do zastępowania i na tychże koszt i szkodę tutejszego adwokata Dra. Tilla ze substytucją adwokata Majewskiego kuratorem mianował z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzoną będzie.

Niniejszem więc edyktem wzywa się pozwanego, aby w nalezitym czasie osobiście stanął lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielili lub innego zastępcę wybrali i sądowi oznajmili słowem stosownych do obrony środków użyli gdyż wynikające z zaniedbania skutki sami sobie przypisać będą musieli.

Z c. k. sądu krajowego

Lwów dnia 28 grudnia 1878.

Edykt.

L. 20436. C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu podaje do wiadomości, że w celu ściągnięcia sumy 150 złr. z pn. na rzecz Tarnopolskiej filii c. k. uprzywilejowanego galicyjskiego Banku hipotecznego odbędzie się egzekucyjna sprzedaż sumy 500 złr. w. a. na rzecz Sary Freidy Kus-er w stanie biernym 1/3 części realności w Tarnopolu pod l. 789 położonej, Mojżesza Kossar własnej Dom. 16 pag. 115 n. 8 on. intabulowanej w trzech terminach a to: 13 lutego, 6 i 20 marca 1879 zawsze o godzinie 10 przedpołudniem w zabudowaniu sądowem w biurze liczba 7.

Cena wywołania 500 złr.

Wadyum 50 złr.

Blisze warunki przejrzeć można w registraturze sądu.

Dla tych wierzycieli, którzyby po dniu 15 grudnia 1878 prawo zastawu uzyskali, ustanawia się kuratorem adwokata Dra Horowitza w Tar opolu.

Tarnopol 31 grudnia 1878.

Edykt.

L. 841. C. k. sąd powiatowy miejsko delegowany w Tarnowie uwiadamia, że dnia 19 lutego 1871 zmarła Wiktorja z Boczar-skich Łapińska w Odpory-zowie bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia.

Gdy miejsce pobytu spadkobiercy Trofilla Łapińskiego nie jest znane, przeto wzywa się go, by się w przeciagu roku od dnia ogłoszenia tego edyktu licząc, w tutejszym sądzie zgłosił i oświadczenie do spadku wniósł gdyż inaczej postępowanie spadkowe ze zgłaszającą się do spadku p. Julią Röttingerową i kuratorem p. Dra. Antonim Röttingerem przeprowadzone będzie.

Tarnów dnia 15 stycznia 1879.

Edykt.

L. 4174. C. k. sąd powiatowy w P. d- bużu uwiadamia, że na zaspokojenie sumy 20 zł. w. a. z pn. na rzecz Jankla Halbr- stein odbędzie się w c. k. sądzie powiatowym dnia 10 lutego, 24 lutego i 10 marca 1879 o godzinie 10 rano przymusowa sprzedaż przez publiczną licytację realności Fedia Dy- dyka pod l. k. 3 rep. 38 w Opocz leżącej na pierwszym i drugim terminie o cenie szacunkowej lub powyżej takowej, zaś na trzecim i poniżej ceny szacunkowej.

Wadyum wynosi 29 złr. w. a. Akt zastawniczego opisanja realności i warunki licytacyi można przejrzeć w tutej- szosądowej registraturze.

Podbuż 1 grudnia 1878.

Obwieszczenie.

L. 6702. W c. k. sądzie powiatowym w Białej odbędzie się w dniu 30 stycznia i 27 lutego 1879 o godzinie 10 przedpołudniem celem zaspokojenia wierzycielności spadkobier- ców Maryi Schafranowej w ilości 900 złr. przymusowa sprzedaż realności pod l. 66 w Lipniku w powiecie Białym położonej wedle ks. gł. gmny katastralnej Lipnik l. wy- kazu 66 n. har. do małżonków Jerzego i Joanny Lindert w należącej.

Cenę wywołania stanowi kwota 625 złr. 20 ct. poniżej której realność ta na po- wyższych terminach sprzedana nie będzie.

Wadyum wynosi 62 zł. 52 ct.

Resztę warunków licytacyi i akt osza- cowania można przejrzeć lub odpisać w re- gistraturze sądowej.

Kuratorem niewiadomych wierzycieli o- raz tych którzyby rezolucyi pozwalającej li- cytacyi przed pierwszym terminem nie o- trzymali ustanowiony adwokat tutejszy Dr. Ehrler.

C. k. sąd powiatowy

Biała 20 września 1878.

Edykt.

L. 356. Cesarsko królewski sąd krajo- wy w Krakowie uwiadamia niniejszym e- dyktem p. Maryana Dworskiego byłego kupca w Krakowie i tegoż małżonkę p. Emilię Dworską, że przeciw n. m. p. Ludwik Pogór- ski do c. k. sądu tutejszego pod dniem 5go stycznia 1879 l. 356 wniósł pozew wekslo- wy o zapłatę sumy 180 zł. z pn. w załat- wienie którego c. k. sąd krajowy tutejszy w dniu dzisiejszym wydał pozwanym nakaz so- ldarnej zapłaty powyższej sumy wekslowej z pn. w przeciagu 3 dni pod rygorem egze- kucyi wekslowej.

Gdy miejsce pobytu pozwanego c. k. sądowi tutejszemu nie jest znanem przeto c. k. sąd w celu zastępowania pozwanego w sporze powyższym sporem rozpoczetym na koszt i niebezpieczeństwo pozwanego tutej- szego adwokata Wechslera z substytucją ad. Adelfa Geislera kuratorem nieobecnych po- zwanym ustanowil, z którym spór wytoczo- ny wedlug ustawy postępowania sądowego w Galicyi obowiązującego przeprowadzonym bę- dzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanemu aby w zwyż oznaczonym czasie albo sami zarzuty wnieśli stan albo też po-

trzebne dokumenta ustanowionemu dla nich kuratorowi udzielili lub innego obrońcę so- bie wybrali i o tem c. k. sądowi donieśli w ogóle zaś, aby w zekich mozeb ych do o- brozy środków prawnych użyli wrazie bo- wiem przeciwnym wynikię z zaniedbania skutki sami sobie przypisać by musieli.

Kraków 10 stycznia 1879.

Edykt.

L. 5473. W dniach 17 marca, 18 kwie- tnia i 23 maja 1879 każdorazem o 10 g- dzinie przed południem odbędzie się w sa- dzie licytacya realności Dmytra Tymków własnej pod l. k. 66 w Olchowie powiatu sądowego Rożniatowskiego położonej niein- tabulowanej cel. m zaspokojenia sumy 15 zł. z pn. na rzecz Hersza Jekla.

Cena wywołania 290 zł.

Wadyum 10 proc.

Reszta warunków w registraturze.

Z c. k. sądu powiatowego

Rożniatów dnia 28 listopada 1878.

Edykt.

L. 565. Ces. król. sąd krajowy we Lwowie niniejszym wiadomo czyni paau Mi- chałowi hr. Karnickiemu, iż Jerzy Klein w dniu 9 sierpnia 1878, przeciw niemu pozew o zapł. sumy w-ksl. 1500 zł. z pn. wniósł w skutek którego w dniu 10 sierpnia 1878 l. 40631. nakaz zapłaty sumy 1500 zł. w. a. z pn. wydany został.

Ponieważ miejsce pobytu p. Michała hr. Karnickiego nie jest wiadome, ustanowil c. k. sąd krajowy do zastępowania jego, na jego koszt i niebezpieczeństwo tutejszego ad- wokata dr. Zubickiego z substytucją ad- wokata dr. Gaewskiego kuratorem, z którym sprawa ta wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej, przeprowadzoną będzie i kore- mu wydany nakaz zapłaty się doręcza.

Niniejszem więc edyktem wzywa się zapezwanego, aby w nalezitym czasie osobi- cie stał lub potrzebne tytuły prawne usta- nowionemu kuratorowi udzielił, lub in- nego zastępcę sobie wybrał i sądowi oznaj- mił słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania skutki sami sobie przypisać będzie musieli.

Lwów dnia 11 stycznia 1879.

(334 1—3) 31 10505.

Digitations-Edikt.

Am 4 Februar 1879 10 Uhr Vormit- tags, als dritten Termine, findet hiergerichts in Bureau Nr. 4 die executive Versteigerung der, der schuldnerischen Nachlassmasse nach Th- kla Udayasowicz gehörigen, aus zwei Tabu- larkörpern bestehenden Realität Nr. tab. 867 cons 1182 in Brody, behufs Einbringung der Restsumme von 6780 fl. 15 fr 5 W. f. N. G. zu Gunsten der f. f. priv. österr. Hypo- thekenbank in Wien, statt.

Ausrufungspreis ist der Schätzungswertb von 19400 fl. Badium beträgt 2000 fl. 3. W. Diese Realität wird auch unter dem Schätzungswertbe hintangegeben.

Die übrigen Feilbietungsbedingungen, der Schätzungsact und Tabularauszug, können hiergerichts eingesehen werden.

Denjenigen, welchen der Digitationsbe- scheid nicht rechtzeitig zugestellt wäre, oder welche nach 25 Mai 1875 an die Gewähr die- ser Realität gelangen sollten, ist der hierort. Adv. Dr. Orustein zum Curator ad actum befiellt.

Vom f. f. Bezirksgerichte

Brody den 2 Dezember 1878.

Edikt.

Das f. f. Bezirksgericht in Radymno verlauffart, daß zur Hereinbringung der For- derung 119 fl. 93 fr. f. N. G. die executive Feilbietung des den Eheleuten Chawo und Simon Nusbaum gehörigen mit Protocoll vom 13 August 1877 Bl. 6557 executiv ge- pfändeten und auf 100 fl. geschätzten feine Grundbuchszinlage bildenden in Radymno gelegenen Gartenanteils an der Parzelle 281 Nr. 105 sammt Gieffeller am 24 Februar. 24 März und 29 April 1879, jebeßmal um 10 Uhr Früh hiergerichts zu Gunsten der Firma „Josef Pollak in Troppau“ borgenommen wer- den wird.

Der Ausrufungspreis 100 fl. Das Badium 10 fl. Die weiteren Bedingungen können bei Gericht eingesehen werden.

Radymno 18 November 1878.

Edikt.

L. 944. Samhorski ek. sąd obw dowy otwier konkurs do majątku tak ruchomego jako też w krajach w których ustawa kon- kursowa z 25 grudnia 1868 obowiązuje, po- łączonego nieruchomego majątku Uszera Ha- mer właściciela handlu towarami rekodziel- niczemi w Stryju, porucza kierownictwo tej upadłości paau ek. sądzemu powiatowemu Janowi Majeranowskiemu w Stryju, a tym- czasowym zawadawcą masy konkursowej u- stanawia p. Dra. Seweryna Popiela w Stry- ju.

Wzywa zatem wierzycieli, aby przy terminie dnia 31 stycznia 1879, o 10 godzi- nie rano przed komisarzem konkursowym przy wykazaniu swych rzszezeń pozywni pro- pozycye względem zatwierdzenia tymczaso- wego zawiadowcy masy lub zamianowania innego i tegoż zastępcy, i przedsięwzięli wy- bór wydziału wierzycieli.

Dalej wzywa wszystkich tych, którzy do wspólnej masy konkursowej pre- tensye jako wierzycieli konkursowi rościć chcą, aby swe pretensye naw. t w ra- zie gdyby już o takowe spór wytoczony był w terminie później oznaczyc i ogł się się mającym, w tymże ek. sądzie obwodowym albo w ek. sądzie powiatowym w Stryju, wedle przepisu ustawy konkur-owej, w celu zapobieżenia z zagrożonym, w tejsze u- tawie skutkom prawnym zgłosili i na terminie do likwidacyi zalikwidowali i pierwszeństwo o- znaczyli.

Wierzycielom, którzy swe pretensye zgłosili i przy ogólnym terminie likwidacyi się jawili, przyługuje prawo powołać ostat- nie przez wkał wybór w najs-e zawiado- wej masy konkursowej tegoż zastępcy i członków wydziału wierzycieli do tego cza- sa urzędujących inne osoby ich zaufania.

Wierzyciele, którzy nie w Stryju lub w blzkości mieszkają, mają w zgł-szeniu ich pretensyi wymienić pełnomocnika do od- biora uchwał, inaczey na wnosek komisa- rza konkursowego, ustanowionoby przez te- że sąd obwodowy dla nich na ich niebez- pieczeństwo i koszt kuratora.

Dalsze ogł-szenia w ciągu postępowania konkursowego u naszezo te będą w dzien- niku urzędowym Gzsetw Lwowskiej.

Samhor 17 stycznia 1879.

Edykt.

L. 62510. C. k. Sąd krajowy we Lwo- wie uwiadamia niniejszem Franciszka Stei- nera, którego miejsce pobytu nie jest wiado- me, że na prośbę Adama i Ewelny Dauk- czów dozwolono uchwałą z dnia 27 kwietnia 1878 l. 18783 wykreślenie sumy 4620 złr. w. a. z p. n., na rzecz Franciszka Steinera w stanie biernym dóbr Niebiesz-zany inta- bulowanej, i że u hwałę to doręczono usta- nowionemu dla niego kuratorowi adw. Drowi. Feilesowi.

Lwów dnia 28 grudnia 1878.

Edykt.

L. 21653. C. k. sąd delegowany miejs- ki cywilny w Krakowie wzywa wszystkich spadkobierców s. p. Jósefa Kowalika w Za- kładzie karnym w Wiśnicz w dniu 25go czerwca 1876 bez pozostawienia ostatniej woli rozporządzenia zmarłym dotąd z nazwi- ska i miejsca pobytu oznaczanych iżoy się w ciągu jednego roku do spadku tego zgłosili i deklaracye spadkowe wnieśli w przeciwnym bowiem razie spadek ten z tymi, którzy w oiaгу tegoż roku deklaracye swe wnosą przeprowadzonym i tymże z pominięciem reszty spadkobierców w miarę wykazanych przez nich praw przyznawym będzie; częśc zaś spadku względem której zgłoszenie by nie nastąpiło, lub w razie, gdyby żaden ze spadkobierców się nie zgłosił, cały spadek Wysokiemu c. k. Skarbowi Państwa na wła- sność przyznaw zostanie.

Kraków 15 września 1878.

L. 12438. C. k. sąd powiatowy w Jarosławiu edyktem niniejszym wiadomo czyni iż na żądanie Heleny Grüber celem zaspokojenia wierzytelności 3360 zł. z procentem 6 od 12 maja 1877 i kosztami w kwocie 13 zł. 91 cent., 33 zł. 62 cent. przymusowa sprzedaż przez publiczną licytację pod l. 103 w Jarosławiu położonej wedle pozycji 10 i 11 haer Tyburcyi Grüber własnej realności w dwóch terminach a mianowicie: 21 lutego i 21 marca 1879 każdym razem o godzinie 10 przed południem w gmachu sądu powiatowego w Jarosławiu.

Jako cena wywołania ustanowioną zostaje cena szacunkowa 10934 zł. i sprzedaż przy ustanowionych terminach niżej ceny wywołania nie nastąpi. Wadyum 1100 złr.

Gdyby realność pod l. 103 w Jarosławiu przy ustanowionych dwóch terminach nad lub przynajmniej za cenę wywołania sprzedana nie została, natenczas dla ułożenia ułatwiających warunków wyznacza się termin sądowy na dzień 25 kwietnia 1879 zatem oznajmi-niem, iż niestawiający na tym terminie wierzyciele hipoteczni jako do większości głosów stawających przystępujący uważani będą.

Jarosław 12 grudnia 1878.

L. 7951. Ck. sąd powiatowy w Żwewie ogłasza, że na zaspokojenie wierzytelności Dra. Rösslera w kwocie 114 zł. 29 ct. a. w. z przyn. odbędzie się przez licytację publiczną sprzedaż realności w Ostrem Nr. 10 wyk. hip. l. 36 objętej, dłużnika Marcina Tracza własnej, w dwóch terminach dnia 20 stycznia i 24 lutego 1879, każdym razem o godzinie 10 rano w tutejszym sądzie i że realność ta, w tych terminach poniżej ceny szacunkowej sprzedana nie będzie.

Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa w kwocie 225 zł. Wadyum 23 zł.

Resztę warunków, protokół oszacowania i wykaz hipoteczny można przejrzeć w tutejszej registraturze.

Gdyby realność ta w tych dwóch terminach sprzedana nie została, to w tym wypadku celem ułożenia dalszych ułatwiających warunków wyznacza się termin na 24 marca 1879 o godzinie 10 rano na którym niejawiający się wierzyciele jako przystępujący do większości głosów stawających uważani będą.

Dla wierzycieli tych którzyby po dniu 11 listopada b. r. do hipoteki tej realności weszli, lub którymby rezolucya licytacyjnej rozpisującej z jakiegokolwiek powodu nie została doręczona, ustanowiony został tutejszy adwokat p. Dr. Bogdani kuratorem.

Żywiec dnia 11 listopada 1878.

L. 185. W e. k. sądzie powiatowym w Sądowej Wiszni, odbędzie się publiczna przymusowa egzekucyjna sprzedaż pastwiska gminnego w Zawadowie pod l. top. 265 tamże położonego celem zaspokojenia prawomocnym orzeczeniem prowizoryjnym kosztów sporu w kwocie 293 złr. 73 ct. w. a. z p. n. na rzecz p. Jana Jaruntowskiego w trzech terminach a to: dnia 19 lutego, 19 marca i dnia 16 kwietnia 1879 każdym razem o 10 godz. przed południem.

Cena wywołania 300, złr. wadyum 30 złr. wal. austr.

Resztę warunków można w tutejszej registraturze przejrzeć.

Z e. k. sądu powiatowego. Sądowawiszna d. 15 stycznia 1879.

L. 7608. C. k. sąd powiatowy w Bolechowiu podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na zaspokojenie 277 zł. 64 w. a. z pn. przymusowa sprzedaż realności pod l. k. 21 subrep. 9 w Belejowie położonej dłużnika Jirana Caryk własnej, w tutejszym e. k. sądzie w drodze publicznej licytacji na rzecz e. k. n. przyzw. Zakładu kredytowego włościańskiego dnia:

- I. 5 marca
- II. 4 kwietnia
- III. 7 maja

każdym razem o godzinie 9 przedpołudniem z tem przedsięwziętą zostanie, że na pierwszych dwóch terminach realność ta tylko za cenę wywołania 800 zł. a. w. lub wyżej tejże, zaś na trzecim terminie także i niżej ceny wywołania sprzedana zostanie.

Wadyum wynosi 10 proc. ceny szacunkowej.

Resztę warunków tudzież akt opisania i oszacowania realności przejrzeć można w tutejszej registraturze.

C. k. sąd powiatowy Bolechów dnia 31 sierpnia 1878.

L. 46995. Do dodatkowej likwidacji pretensyi zgłoszonych przeciw masom konkursowym firmy handlowej Mendle Weinreba wdowy i jej spółników Arona Herra Weinreba i Jakóba Bera Weinreba wyznaczam termin na dzień 29 stycznia 1879 o godzinie 4tej po południu w sali rozpraw tutejszego e. k. sądu krajowego zaś do zatwierdzenia złożonego przez byłego zarządcę pomienionych

mas konkursowych adwokata Dra Męcinińskiego rachunku lub też do wnoszenia przeciw niemu zarzutów, tudzież do oznaczenia Dra Męcinińskiego należącego się wynagrodzenia wyznaczam termin na dzień 30 stycznia 1879 o godzinie 9 przed południem, na którym wierzyciele konkursowi w sali rozpraw tutejszego e. k. sądu krajowego wspomniany rachunek przejrzeć i swoje uwagi nad nim czynić mogą.

Lwów dnia 30 grudnia 1878.

komisarz konkursowy Zubrzycki.

L. 17. Niniejszem rozpisuje się konkurs do końca lutego b. r. celem stałego obsadzenia posady nauczycielskiej przy szkole etatowej lno klasowej w Lipnicy wielkiej z płacą rocznych 300 złr. i wolnem pomieszkaniem.

Podania o tę posadę należy wnieść do e. k. Rady szkolnej okręgowej w Gorlicach przed upływem terminu konkursowego za pośrednictwem swych władz przełożonych i założyć dowody udziolenia nauczycielskiego odbytej praktyki szkolnej, wykaz poprzedniej służby i pobranej płacy, zatwierdzony przez odnośne urzędy gminne.

Oprócz powyższej jest opróżniona w tutejszym okręgu jedna jeszcze posada tymczasowego nauczyciela przy szkole z ruskim językiem wykładowym, z płacą 250 zł.

Z e. k. Rady szkolnej okręgowej Gorlice dnia 13 stycznia 1879,

L. 423. Ck. sąd krajowy w Krakowie na zasadzie §. 63 ordynacyi konkursowej, zezwolił na otwarcie konkursu na majątek Jakóba Maudla prywatnego w Krakowie a mianowicie na majątek ruchomy, gdziekolwiek się takowy znajdował, a na majątek nieruchomy o tyle, o ile takowy położonym jest w tych krajach, w których ordynacya konkursowa z dnia 25 grudnia 1868 obowiązuje. Komisarzem konkursowym ustanawia się e. k. radę sąd. kraj. Korytowskiego, a tymczasowym zarządcą masy adwokata Styczenia, z substytucją adwokata Goldmanna.

Wierzyciele wzywa się niniejszem, aby na terminie dnia 28 stycznia 1879 przed komisarzem konkursowym wyznaczonym za przedłożeniem dokumentów, któreby ich pretensye wykazywały, oświadczyli się co do potwierdzenia tymczasowego zarządcy masy lub co do ustanowienia innego, tudzież aby wybrali wydział wierzycieli.

C. k. sąd krajowy wzywa tych wierzycieli, którzy swych pretensyj przeciwko masie konkursowej chcą dochodzić, aby takowe nawet w tym przypadku gdyby się proces w toku znajdował do dnia 1 kwietnia 1879 w e. k. sądzie krajowym w Krakowie, podług przepisu ordynacyi konkursowej unikające szkodliwych skutków prawa zgłosili a na terminie na dzień 1 maja 1879 o godz. 10 z rana w biurze komisarza konkursowego o znacznym wywierzytelnili i swoje wnioski co do oznaczenia pierwszeństwa swych pretensyj poczynili.

Wierzycielom, którzy pretensye swoje zgłoszą, a na owym terminie będą obecni, przysłuży prawo na miejsce tymczasowego zarządcy masy, jego zastępcy i wydziału wierzycieli, którzy dotąd obowiazki te sprawiali powołać ostatecznie osoby, w których zaufanie pokładają. Wierzyciele, którzy w Krakowie lub w jego pobliżu nie zamieszkują, winni są przy zgłoszeniu wymienić pełnomocnika w Krakowie zamieszkałego, w celu doręczenia uchwał sądowych, w przeciwnym bowiem razie na wniosek komisarza konkursowego, wierzycielom rzezonym na ich niebezpieczeństwo i koszt kurator ustanowionymby został.

Dalsze ogłoszenia w toku postępowania konkursowego umieszczone będą w urzędowej „Gazecie Lwowskiej“

Termin do likwidacyi oznaczony jest zarazem terminem co do układu z wierzycielami.

Kraków 11 stycznia 1879.

L. 505 R. s. o. C. k. Rada szkolna okręgowa w Pilźnie ogłasza konkurs na następujące posady nauczycielskie

- w Starostwie Pilzińskim: 1. w Pilźnie przy 4 klasowej szkole dwie posady nauczycieli z płacą 400 złr. 2. w Brzostku przy 4 klasowej szkole trzy posady nauczycieli z płacą 300 złr. i p. mieszkanie. 4. w Zasowie z płacą 300 zł. i pomieszkaniem. 5. w Jastrzbie starej z płacą 300 złr. i pomieszkaniem. 6. w Grudny dolnej z płacą 250 złr. i pomieszkaniem.

w Starostwie Dąbrowskim: 1. w Dąbrowie przy 4 klasowej szkole dwie posady nauczycieli młodszych z płacą 270 złr. 2. w Gręboszowie z płacą 300 złr. i pomieszkaniem.

Kandydaci ubiegający się o te posady winni wnieść podania należycie udokumento-

wane i tabelą kwalifikacyjną zaopatrzone za pośrednictwem swej władzy przełożonej. Tętaj do 28 lutego 1879 najdalej.

Z e. k. Rady szkolnej okręgowej.

w Pilźnie dnia 2 stycznia 1879.

L. 1116. Sąd powiatowy w Dobczycach ogłasza, że celem zapłacenia Józefowi i Feliksie Bienkom od Ignacego Krzywaczki przypadających kosztów sporu pr. 14 zł. 62 ct. w. a. z przynależnościami odbędzie tutejszym dnia 6 marca 1879 o godzinie 10tej z rana przymusowa sprzedaż przez publiczną licytację realności włościańskiej w Sierakowie pod l. 37 położonej od egzekuta Ignacego Krzywaczki należącej, nawet poniżej ceny szacunkowej, na 310 złr. w. a. oznaczonej.

Cenę wywołania stanowi się przed rozpoczęciem licytacji.

Wadyum wynosi 31 zł. w. a.

Resztę warunków licytacyjnych, tudzież protokół opisania i oszacowania tej realności przejrzeć można w tutejszej registraturze w godzinach urzędowych.

Dobczyce 27 grudnia 1878.

L. 6729. C. k. sąd powiatowy w Kossowie czyni wiadomo, iż na rządanie uprz. Zakładu kredytowego włościańskiego w celu zaspokojenia resztującej kwoty 95 zł. 12 ct. w. a., z większej 150 zł. a. w. pochodzącej z odsetkami po 12 proc. od 10 czerwca 1875 aż do dnia rzeczywistej zapłaty, tudzież dalszemi 3 proc. od kwoty w należącym czasie nieuiszczonej, nakoniec na zaspokojenie kosztów w kw. 5 zł. 82 ct. w. a. i obecnie przyznanych kosztów egze. 3 zł. 26 ct. w. a. przymusowa sprzedaż realności dłużnika Fedora Hostiuka własnej w Chocimynie pod l. 377 77/36 położonych w drodze publicznej licytacji w dniu 29 stycznia, 26go lutego i 26 marca 1879 każdym razem o godzinie 10 przed południem w tutejszym sądzie przedsięwziętą zostanie.

Cenę wywołania stanowi 350 zł. a. w. Bliższe warunki przejrzeć można w tutejszosądowej registraturze.

C. k. sąd powiatowy

Kossów dnia 2 czerwca 1878.

L. 19225. Ck. Sąd powiatowy miejski delegowany w Tarnowie podaje do wiadomości, że na zaspokojenie wierzytelności Agnieszki i Agaty Sarat w sumie 193 złr. w. a. z pn., przymusowa sprzedaż realności pod l. 187 i 183 w Żukowicach starych Jana Janusa i Wojciecha Pytla własnych dnia 21 stycznia, 18 lutego i 18 marca 1879 każdym razem o godzinie 10 rano w tutejszym sądzie odbędzie się mającą dozwolić, — na których realność ta poniżej ceny wywołania co do realności pod l. 187 w kwocie 695 złr., zaś co do realności pod l. 183 w kwocie 808 złr. w. a. ustanawia się — sprzedaną nie zostanie.

Wadyum wynosi 10%.

Resztę warunków przejrzeć można w tutejszo sądowej registraturze.

Tarnów dnia 15 listopada 1878.

L. 65281. C. k. Sąd krajowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni Karolowi Henrykowi Władysławowi Hankiewiczowi i Julii Maryi Stanisława z Osniakowskich Hankiewiczowa przeciw niemu pod dniem 30 grudnia 1878 l. 65281 pozew wnosi o rozwiązanie małżeństwa i o pomoc sądową prosila, w skutek czego ponieaż miejsce pobytu Karola Henryka Władysława Hankiewicza jest niewiadomem e. k. Sąd krajowy do zastępowania i na jego koszt i szkodę tutejszego adwokata Dra. Gajewskiego któremu adw. Dra. Dziadowskiego substytuował kuratorem mianował, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzoną będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się zapoznanego aby w należytych czasie osobiście stanął, lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę wybrał i sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zażądania skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów dnia 4 stycznia 1879.

Celem zaspokojenia resztującej pretensyi 84 ct. z pn. Bernardowi Rosenbaum od Katarzyny Pochopiń wywalczonyj wyznacza się do przymusowej sprzedaży parceli gruntu za potokiem zwanj w 1/3 roli Laskowej w Kojzówce położonej na 10 złr. oszacowanej trzy terminy na dzień 23 stycznia, 13 lutego i 6 marca 1879 każdym razem o 10 godzinie rano w tutejszym sądzie.

Warunki licytacyjne, protokół zajęcia i oszacowania wolno tutaj przejrzeć lub odpisać.

C. k. Sąd powiatowy.

Maków 14 listopada 1878.

L. 12553. Sokalski e. k. sąd powiatowy wyznaczył w celu wydobycia wierzytelności Katarzyny Jarmułowicz i Hilarego Hul w ilości 200 złr. a. w. z p. n. przymusowy

jawny przetarg należący do dłużnika Michała Gruszczyńskiego realności po l. spis. 81 w Sokalu na dniu 20 stycznia, 25 lutego i 24 marca 1879 zawsze od godziny 10 przed południem w gmachu sądowym.

Poręcznie 26 złr. w. a.

W pierwszym i drugim terminie należy można realność ta tylko za cenę wyższą lub nie niższą od ceny szacunkowej w trzecim zaś nawet poniżej ceny tej.

Protokoly zastawniczego opisania i ocenienia sprzedanej się mającej realności tudzież warunki przetargu przejrzeć można w registraturze sądu t goż.

Sokal dnia 31 października 1878.

L. 6067. C. k. sąd powiatowy w Winnikach podaje do publicznej wiadomości, że celem zaspokojenia resztującej sumy 181 zł. 27 kr. w. a. z p. n. odbędzie się w tutejszym sądzie na dniu 8 lutego, 8 marca i 7 kwietnia 1879, każdym razem o godzinie 10 przed południem na rzecz zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie sądowa publiczna sprzedaż realności rustykalnej w Młkaszowie pod l. 106 położonej a Michała Czernego własnej.

Cenę wywołania stanowi kwota 800 zł. w. a., wadyum 10 proc.

Bliższe warunki licytacyjne w tutejszej registraturze przejrzeć można.

C. k. sąd powiatowy.

Winniki dnia 2 grudnia 1878.

L. 9524. Podaje się do powszechnej wiadomości że e. k. notaryuszowi Józefowi Onyszkiwiczowi w Zborowie udzieloną została ogólna delegacya do spisywania aktów spadkowych w całym okręgu tutejszego sądu.

C. k. sąd powiatowy.

Zborów d. 15 listopada 1878.

L. 6630. C. k. sąd powiatowy w Bolechowie podaje do wiadomości, że na żądanie Awnera Reiter celem zaspokojenia kwoty 33 zł. z p. n. odbędzie się w tutejszym sądzie przymusowa sprzedaż w drodze publicznego przetargu realności pod l. 5 w Polanicy położonej ciała tabularnego nie stanowiącej do masy spadkowej Tymka Pyculak należącej na dniu:

- I. 27 lutego 1879
- II. 27 marca "
- III. 28 kwietnia "

każdym razem o godzinie 10 rano z tem, że realność ta na pierwszych dwóch terminach za lub powyżej na trzecim zaś i poniżej ceny szacunkowej sprzedana zostanie.

Cenę wywołania stanowi wartość szacunkowa 120 zł., zakład 10/100.

Resztę warunków licytacyjnych, tudzież akt zastawniczego opisania i oszacowania można w tutejszej registraturze przejrzeć.

Bolechów 21 października 1878.

L. 49. Powiadomiam wierzycieli masy rozbiorowej Rubina Blanka, iż osobny do uznania pływoności i oznaczenia prawa pierwszeństwa dla wierzytelności Mojżesza Schwadrona w kwocie 5900 złr. z przynależnościami dnia 2 grudnia 1878 ponownie zgłoszonej wyznaczam na dzień 4 lutego 1879 o 10 godzinie z rana w biurze w zabudowaniu e. k. sądu obwodowego w Złoczowie.

Złoczów d. 27 grudnia 1878.

konk. komisarz: Jachimowski m. p.

L. 221. W e. k. Zakładzie karnym dla mężczyzn we Lwowie są do obsadzenia trzy posad dozorców więziennych pierwszej klasy z roczną płacą 300 i pięć posad dozorców drugiej klasy z roczną płacą 260 zł. tudzież 25 procentowym dodatkiem aktywnym dzienną porcyą chleba, pomieszkaniem w koszar. dla nieżonatych a dodatkiem rocznym na pomieszkanie 30 zł. dla żonatych, nareszcie ubranie skarbowym przepisaniem.

Nominacya nastąpi prowizorycznie, a po upływie roku stanowczo, gdy mianowani odpowiedzą zupełnie powołaniu swemu.

Ubiegający się o te posady mają się przedewszystkiem wykażać certyfikatem, że podług ustawy z d. 19 kwietnia 1872 dz. u. p. XXXIX — 95) prototypy do służby rządowej uzyskał, tudzież że posiadają dokładną znajomość języków krajowych, niemniej biłgłość w czytaniu i pisaniu i że nie przekroczyli normalnego wieku.

Kompetenci we Lwowie mieszkający mają świadectwem lekarza w urzędowej służbie stojącego udowodnić, że do służby dozorców więziennych są fizycznie zdolni, nareszcie mają się wykażać czem się obecnie trudnią.

Na kompetentów którzy posiadają wykształcenie w jakimkolwiek rzemiośle, tudzież na nieżonatych i młodszych weźmie się szczególny wzgląd.

Podania własnoręcznie pisane, mają być wniesione w przepisanej drodze do podpisanej Dyrekcyi najdalej do dnia 1 marca 1879.

C. k. Dyrekcyja zakładu karnego dla mężczyzn

Lwów dnia 17 stycznia 1879.

